

كتىبى بوشايىه كان

ئەدیب نادر

كەركۈك - 2012

ناوى كتىب: كتىبى بوشايىه كان

ناوى شاعير: ئەدیب نادر

بابەت: شیعر

دەرھىنلىقى ھونھرى: ئەنچام سەعىد

لە بلاۋىراوهكانى يەكىتىي نۇسەرانى كوردى - لقى كەركۈك ژمارە (149)

چاپخانە: كارۆ

چاپى يەكم - 2012

تىباش: (500) دانە

* بُو تارا و رەھىن..

بُو ئە و چىركەساتە دانسقانەي ھەممىشە مندالىي شىعرە

55 بىر دەھىننەنە.

(1)

بەخۆی دەلیت: ئەگەر ژیان نىشتمان بىت
ئەوا مەرگ دىكتاتۆرىيکى موتلەقە
نەفييم دەكەت، بە يەكجاريى نەفييم دەكەت
دەلیي سەفەرم كردووھ و
جارىيکى تر نايەمەوه
جارىيکى تر نايەمەوه بۇ نىشتمان

پەنجەرەكانى ئارابخا
بەرۋوی ۋاسماندا ئاوهلۇ نابنەوھ

(2)

وەك قەلبەزە گوچىكەكان ئاواقاي ئاسمان بۇون
حەوشەمى خوا بۇو بە گۆرەپانى جەنگىكى بى ھەدادان
باوكىكى پىر
بە چاوى خەيالىكى سەرسام
ويناي ئا ئەم و گۆلەي دەكرد
كە هيشتاكى قا چى نادىار نەيىكەد بۇو

خرمەزىنە ناكاوهكان
زەردەپەرى ئىوارەيان پراوپر كرد
لە بالەفرەھى ھەلەداوانى پاسارى و
ورد و خاشبۇون

که خەو بە يادى ئەستىرەت چاوهەكانى خۆم دەسپىرىم
 شىعە پەردىكە لۇزىك رايەلى كردووه
 رووبارى هزر بە ژىرىيدا راەدەبۈورى
 شىعە بالائى بەدەست دەھىننى
 دەگەرى پېتاسەيەكى نازە نازە
 بۇ مىزۇوى كۆنلى ھەناسە تەنگەكان بەۋزىتەوە

(3)

ئەم شويىنە.. وەك جاران لە خودى خۆى حالىم ناكات
 قوول قوول لە تارىكى راەدەمىيەن
 ويىنە دۆزەخ سەر رووخسارى ئاوىنەكان دەسووتىنى

قامچى ھەتاو، ئەسپى ئاواتەكانت گشت تەرە دەكات
 وەك ديدالوس
 سەرابى دەربازبۇونت لەبەر دەمدا
 دەبىيٽە دەروازەيەكى سېحر ئامىز
 دەزانى ئەشكەوتى دەريا قۇوتت دەدات
 دەربازبۇون لەسەر يادى خۆت دەتكىيىن
 بىرت لاي يادوھرىيەكانه
 دەترسى رەنگ بە شەپۆلەكان نەدەن و
 ماسىيەكان قۇولايى دەريا لە بىر بکەن

(4)

كۆنە سەرينىيىكى سپى
 مالى نقووم بۇوي واقىعىت پى جى دىلىت
 خە دەتبات و
 دەبىيٽە كۆتۈر ماندووھەكەي پىغەمبەرىك
 هەر بە تەنها ئاو گەمارۋى چاوى دەدات
 رەنگى پەر و بالەكانت ھەلدىھەرپىن

عاشقم شتهکان روو بدهن
دەلیم ژوورەکەم پېرکە لە شەھوھەتى گەنجييەكى سپى سپى
تەماشايەكى ئىوارە دەگەيت
قامكەكانت وەك ماسى لە دەستم دەخزىن
ئاودۇرېك لە سېيىتى گيام دەدەيتەوە
دەلېي بەفرە شىتەكە چاوهەروان بە
نەوشەفقە دىم

(5)
گەنج وەك زەمەن
بە قالدرەمە رۇوخاوهكان دادەگەرىيەت
ساتىك لەسمەر كۆسپە نزەمەمەم رەاتدەگرم
پەندەكانت لەناو لەپىم ناكەونە سەرپىچى كىردىن
تەماشايەكى رووبارە قەترانىيە پە داروپەردووھە دەگەيت
پېر وەك مىزۇو

(6)

چاوی خه‌لتانی فرمیسکم
له سهر ریگای مه‌سیحیکدا به چاوه‌نوری ده‌سپیرم
ریگاکه ده‌بیته سه‌راب
پرسیاریش ده‌نگی ئه‌و گوناهانه‌یه
که هه‌رگیز من نه‌مکردوون
دوای چاوه‌روانی خودایه
له ژیئر سیبه‌ری ده‌گمه‌نی بیابانیک ده‌مدکه‌یت
بو ده‌ماه اویته هه‌لدىئری مندالییه‌ک
که به‌هه‌شتی و نکردووه

ده‌زگیرانه‌که‌ی مندالیم
بو ته مه‌ریه‌می مه‌گدھلی و
بو نی بنیشت له بزه ئالووده‌کانییه‌وه هه‌لدهستى
خیل هه‌موو ریزیان بدهستووه
مشتیان بال به به‌رد ده‌بھخشى
وهک یاساول

(7)

مندالەکەی لەبەرەدرگاکە وەستابوو
بەدەستە ئەشکبارەكانى ھەيدىي لە خەمبارەكان دەكىد و
دەيۈوت من لە تەنېشىت گلڭۆكە دەمېنەمەوە
رۇيىشتۇرۇھەكان بۇون بە ئاپۇرايمەك دلۇپەي قەتىسماو و
ئەويىش لە مالى تارىكى خەوى جاوىد
ھەر بىرى لەلائى ئەۋە بۇو
تا ھەتايىخ خەوى لەبىر بچىتەوە

ھەردىم بىرى لاي ئەۋە بۇو
لە پاش مەدن
خۇي رادەھىيى بخەۋىت
ئەو رۇزەي تەقىنەوەيەك
كتۇپر بىرى بۇ مالى تارىكايى

وەگ جەستەيەك
 ماندۇویتى خۆت ھەلۈھەرەندە
 سەر رۆحى زەردى گەلەكان
 دەستەمۆى رەنگە ھەلۈھەرەنەكەن خەونىك بۇويت
 تۆئى قابىل، پەلە ھەورە پە مىھەرەكەي
 سىنەت تۆئى ھابىلى داباراند و
 دەرياكەي ئەكلەيماشى كرد
 بە عەرشە بەتالەكەي خوا

سەدەيەك مېژۇوت بەجى ھېشت
 دواى بىزربۇون ھاتىتەوه
 كەوتىتە نىئۇ ئايىنەتى جار و جەنجالى
 شارو چكە باستانىيەكتەت
 بەدواى بىز كەرەكەي خۆتدا گەرايت

(8)

فریم، وەکو ئەوهى لەسەر بالەكانى ئەودا
 دەست لە ئىوارەيەكى رەنگالە بىدەم
 ئاي خەيال چەند فريووم دەدات
 نېرقانى لە ژياندايە
 منىش ھەردىم شتىك دەكەم بە مەھانە
 هەتاڭو لەگەل ژياندا
 مەوداي بىكۆتايى بىرىم

(9)

پەنجەرەي دەستەكانى خۆمم كردەدە
 پەنجەرەي چاوهەكانى خۆمم نوقاند
 ئەوهەتا لىنى رادەمېئىم
 خەمم بىنى، وەکو ئەوهى لەسەر وەتاغەكەي ئەودابم

کەوته کۆچىكى خەيالى و ھەتا ھەتايىھ بىز بۇو
 كە سېپىدە چاوم گىرا
 درەختەكان منارە بۇون
 مالەكانىش گۈمىزى سەۋو
 شارىش پەنچەرەي نەمابۇو
 بە رۇوى ئاسماندا ئاۋەللىي بىكەتەوە
 شەو خەويىكى تارىكم دىت
 سىمرخىك هات،
 كەڭاوە ئاورىشمىنەكەي خواي ھەلگرت و

(10)

(11)

که چووه ناو خهونیکدهوه
گهلاکانی دنيا پیش با کهوتبوون و راويان دهنا
که ئاپورى دهدايىوه
ھەر بە تەنها خۆي دەبىنى

ئەو بۇ ئىنجانەدى برسىتىلى
مرخى لە گولىكى بچووك خوش كردىبوو

دەكەوييٽە ئاۋەنۇورەتى گىزەنگىكى كەفاوېيەوە
 سەرئىشەيەكى جوانكىلە يەخھى دەگرى
 كەچى فيرە شەرانگىزى شەپۆلەكانى بکاتە مشتى گەراو
 وەك مروارىيە نىھانەكانى قۇولايى
 لە شەوانى ھەرس نەكىدىن يەكتىر
 بىنە كۆمەلە ھەيقىكى بچۈلانە

(12)

بەربەستىك دەبىيٽە مالى
 ھەموو قەوزە خەمبارەكان
 ئاۋ شەقللى خۆى ئايەتە بىر

(13)

دوو دهستى سەخىت وەكى عەشق
منىش دەريايىكى تېرى و
دوو دهستى تابلىي خالىم
وەكى سارا يەكى زىپىن

تۆ بارتەقاي ھەممۇ ھەورەكانى دىنيا
تامەز رۆي رېتنى ئاو و

بەلام هیلانهی پیواری ناو لقهکان
 سەبھتەی جوانی پر هیلکەن
 پیری شەکەتى ئەندىشە
 پر دەكەن لە شەققەی بالە رەنگامەكان
 من نازانم بالەكانى كام بالندە
 لەویوه خۆيان دەگرنە ئاسمانەكان
 كەچى فريين.
 هەميشە فەزاكانى ياد سەرشار دەكات

(14)

قۇزى بوردەبارى ئاسمان
 بە بارتەقاى بىزارىي ميلانىاكان بى دوايىيە
 درەختە خۆلەمېشىيە بەرزەكان
 هيشتا لە مالى زستاندا هەلەلەرزن

(15)

خۆی خەلتانى رەنگەكان كرد
لەو دىيۇو پەلكەزىرېنھوھ
بىزەيەكى خەمبار و شەرمەن بىنى
لەو دىيۇو قۇوللائى رەنگى شىندا دىيار نەما

دەمۇيىست گۆيىم لەسەدایەك بىت
مېھرى جوانىيەك بېيىم
لە ئاكاو دەلاقەيەك لە سىنەمدا

هەتاھەتايە ئاوارەي دەنیام دەگەيت
 تو ئەي خودا
 پىيم بلى من لە خۆم هەلدىم
 يان لە سىيەرى دزىيى تىپەرىووېك
 كە هەمېشە ئاۋىنەيەكى نەفرەتە
 لهبەر رۇوخساري ئايىندەم

(16)

تو ئەي خودا، بۆ چى تەنها ياخى بۇونى من دەبىنى و
 چارەنۇوسى ئەھرىمەنم پىيەدەبەخشى
 بۆ دەمگەيتە رۇحىكى لە خويىن گەوزا وو

چاوم رووخسارى ده بىنى
يەكەم شت دەلىت دەمناسىت
منىش،

(17)

سەربووردەي ئەو فرمىسكانەي بۆ، هەلەرپىزىم
كە لە گريانە كۆنەكەي بەميرات بۆم ماوهەوە و
ناھەتايە روحى وشك هەلگەراوم
نقووم دەكات

سالەكان، بەغۇبارى مالنَاوايى
ژووانىيکى ئىوارە وەختە چى دەكەن.
لە پاش ئەو ھەممۇ مردىنە
كە لەم شارە لەپەركراوهى دونيادا

(18)

وهک بالهکانی پهپووله
به فانوسی نا ئوميّدېيەكى سې
ھەلکەرۈزىند
دەپىم بلى
بەنیازى چراي چى تر داگىرسىنى

تۆ ئەي ئەوهى ھەر داواي شتى تر دەكەيت
سەرلەبەرى عومرت بىرم
گشت شادىيەكانى زىنده گىت

(19)

من ئادەم نىم
ئىرەيش ھەرگىز بەھەشت نىيە
بۇ دەتهۋى
خوا فېيىم داتە شوينىكى مەجھۇولەوه

تۆ ئەى ئەوهى بەگشت پىاوانى دوپياوه
خە دەبىنى
بۇ دەتهۋى سېۋىيكمان لە نىواندا بېت

لەگەل رۇوهك و گولە شەونم دارەكاندا
 پىاسە دەكاو
 زووبانى كەمدووئى ئەم شارە باستانىيە دىننەتكۈزۈش
 كە ئىوارىيىش
 بە ژىر تارىكىيەكانى ئاسۇدا ھەنگاودەنىت
 مندالىيىكى تاق و تەنبا رىڭايىكى بۆ دەھىنلىق
 تا سەرابى ورشەدارى چاوهەكانى تىا جى بىللىت
 هەر دەلىي ئەو پىاوه جوانەي
 سەرپىشتى شىرە بەفرىندەم
 كە بىددارىيەكى زىيۆين دواى كەوتۇوه
 هەر لە باويشىكى شەوهەوە كە كازىيە رادەپەرىت

(21)

جهنگه‌لیکه با بهناویا گوزه‌ر ناکات
هیشتا دیواره کونه‌کان پیشده‌که‌نن
هیشتا لهودیوو ده‌مامکه تازه‌کانه‌وه
لموزی سور به‌دی ده‌که

ده‌لی سه‌ده‌یه‌که لیره‌نیم
من ئیتر شاری زادگای خۆم ناتاسمه‌وه

(22)

دزهکان سهريان له گيام جياكردهوه
برينيکي ئەفسانه يى پەيتا پەيتا له رۆحىدا ھاوارى دەكىد
ھيوادارم خودا ھەبىت
نا له دۆزەخى جاویدان
ھەتھەتايە ئەوانە بسووتىنى

كە بۇ ئەم شارە پې لەم و دۆزەخىيە
گەرامەوه
شاعيرىك بوو
بە بەرچاوى كۆترە كىويىلەكانەوه

كتيبى مندالىي

49

50

(1)

يەكەم تایتل لە كتىبى مندالىي من
رەكىدىن بۇو
يەكەم ئاواتم ئەۋە بۇو
ئا لەم شارە بىمە خانەخويى فريشته و

چاوهەوانىم بە خەونەكان كۆتايى بىت
نەڭ ئەھرىيەن
دارستانى خەيال بکات بە سووتماك و
يارىيەكانىشىم بە دووكەل بخنگىنى

(2)

ئاسمانى لهگەل ئەھرىيمەن ئاشت دەكىدەوە
بە مندالىي،
هاوارى سەر ھىمالايات ئومىيەتكان
گويچىكەي ئاهوراي دەرووشاند
چەترەكەم دەدا بە بايەك
لهگەل خۇبىدا بىبات بۆ ولاتى باران

بە مندالىي،

جىريوهى سەردرەختەكانم دەفراند
پەكى خۇم دەكىد بە چەترىك
ھەلمەدادىيە مەودايدىك

(4)

ئیوارهیەك، باوکم لە وەختى دەستبازى
پرسى: تۆ چىت؟ كورى مانگىت يان ئەستىرە
منىش وتم: ئىستاكە رۆلەي ئەستىرەم
كە گەورەبۇوم، ئەوا دەبم بە مانگزادە
ئیوارهیەك، كە گەورەبۇوم
ويىstem بىمە كورى ھەنتاو
ئىتر ھەسارەي خەونەكەم ويلى شەھوېكى نادىار بۇو
ئاسمانىش قەت منى نەكىد بە كورى جوانى تىيفە

(3)

كە كاغەزە كۆنەكانى مندالىي ھەلەدەممەوە
ھەورە ترىشقە جورئەتى گۈڭلى ناخ تىرۇر دەكات
كە كاغەزە زافھارانىيەكانى يادوھرى ھەلەدەممەوە
رەنگى شىن بۇتە خوايدەك و
منىش بۇومەتە قوربانىي

ئىدى ولات

تەنها لەسەر جەمسەرە بىڭەردەكانى نۇوسىندا
لە سېيىتى سەقامگىرىي خۆى وەرددات
ئىتر لەسەر رۇوبەرى لاپەرەكاندا پشۇو دەدەت
كە ھەتاو دەگەۋىتە وەنەوز

لەسەر دىپە رەشەكانى مىلانكوليا
پىاسە بىكۈتايىيەكانم دەست پىدەكت
ئىدى لەم وەرزەي رۇح ھەلدىم
بەرلەوهى كات يادەوەرى بىرىتەوە
مندالانە لە مەرزە پىوارەكانى ئەبەدىيەت را دەپسىكىم

(5)

خەونى مندالىم
كاراكتەر بە دوورگەوتىنەوە دەبەخشى و
لە دونيای ئەو سۆزە سىيەرىيەدا
ئىدى ولات
لە سنگى پە لە نىكۇتىنى را بىردوودا ترپەي دىت

دهمویست ئو ئاویزه غەوارانە بەربنەوەو
 لە ساراکانى زىندهگى قورتارم کەن
 لەبەر چاوى مندالىمدا پەيژەيەكەم دەبىنى
 بەرەو كەونى هەرگىز شىنباو
 وەك قەلبەزە
 سەرى دەخستە نىۋە ھەورى ئەبەدىيەت
 ھەردەم كەلگەلە نەمرەكان لووشەم دەدەن
 چۇن رۇژىيەك بەرەو ئەو رەنگە رۆحبەدەرە رېڭا بىرم
 كە ئەبەدىيەتى نادىار كوتايىيەكەمى رەسم دەكات

(6)

ئاسمانىيىكى تر، دونيايىمكى بە سامالەكان خافل
 لەبەر چاوى مندالىمدا خەرەندىيىكى رەسم دەگرد
 دەمویست لە بى زەنگىيانەيى ئەو پەرەدە ئەبەنۋىسىيە ھەلبىيم
 بەسەر ئەستىرە ساختەكاندا بازبەم
 بە چەڭوشى بى مروھتى ئەم زەمانە لەخاشبۇونىيان ھەلبكىيىش

لهنیو جوغزی پرتهقاله بالگرتووهکان
 جوانیی پشت درهختهکانی بهدی دهکرد
 بالدارهکانی پرتهقاله
 هیزی کیش دهیکردن بهخودانی نهفرهت
 له ئاسمانی بھرین، لهسەر سەرمدا دەنیشتنهو
 ئیدى دلەم دەبوبوھ لانھى تامەکانی خۆشەویستى و
 خەيالىشىم
 دەبوبوھ مەلىكى پرتهقالىي ھەلفرىيوو

(7)

گۆپسوانەکان، لهودىيۇو خۆيان
 بەئى مندالىيەكەي منيان دەشاردەوە
 گەردنە قەتىس ماوهەكەم

(8)

دلی مندالییەکەم ھەر ماوه، لە ناویدا جىنى دەھىلەن
ئەگەر بۇ چركە ساتىكىش
كات لهنىو ئەو باوهشانە خەوە تۈتىكە بىباتھوھ
ئىدى تزپەكانى ئىستام
لە چاوه پې ئەشكەكانى ئايىدەدا قەتىس دەبىت

ديوارە جوانەكانى ئىستام
سەعاتىكى زۆريان لە باوهش گرتووه
گەر يەكىكىيان كاروانەكەھى لەبىرېكەت

(9)

ههولدهدهم له گهله بىدارى و ئىشكدا
ئاشنايەتىيەكى بى سنور پەيدا بىدەم
ههولدهدهم له تارىكىيە نەمرەكاندا
درەختى كالى بوونى خۆم بەدى بىدەم
بەرامەي شىتىيەكى جىاواز
بنىمە سەر نىرگۈزەجارى ھەلكردن

ئىمە، ھەرتاكە كەسىك لە ئىمە
بە شتىكى سەممەرە ئالوودە بۇوه
من ئالوودەي مەندالىيەكانى ژيانم
ھەولدهدهم بەشىك نەبم لە بىدەنگى

ئەويش عەرشى خۇى چۆل ناكات
 هەممۇو جارىك،
 كە تەماشاي ئەو ئاۋقا خەونىيە دەكەم
 يەقىنېڭى چەلەنگ شونم ھەلدەگرىت و
 دەزانم بى شك ئەوهەيە و
 دەبى رۇزىك بىھىنەمەوە سەر ئەم گۆيىه
 تابىمەوە خاوهەن دوئىيى يارىيەكى پې تىيفە
تۆپەكەي مەدالىم
پىيم رەوانەي ھەوايى كردو
چاوهەوان دەكەم بىتەوە
چاوهەوانىي گەورەم دەكاو
(10)

ئەو پېرەمېردىھى كەسەرى درەختىكى چىز و پەز و
 بالىندا مەنگەكانى حىكمەت بەسەرىدا ھەنىشتوں
 دەمختاتە سەر قەلاندۇشكانى شەپۆلە بەرزەكان و
 بەداكشانم دەسپېرى
 كە ئەو ونبۇونى بېردىھىچىت
 بەرەو مالى مروارىيە سىحراروييەكان شۇرۇدەبەھەو و
 وەك ھەممىشە مشتم پەز دەبىت لە سارا

(11)

لەگەل مەندالىدا وەك دوو دانە تىر
 ئاراستەي جودا دەمانبات
 ئەو لە دواوه وندەبىت و
 كەتارىكى غەمگىن چاوم دەورە دەدات

بۇشايىيە جوانەكان

71

72

سەعات

بە ئەسپاپى، لەبەر چاوه لىلەكەندا
خۆي لە ژىلەمۇي سېرىنەوە وەردەدات
وەكۆ ھەنار
ئەستىرەكانى زىوارى
ئاشىفتەي دارى تارىكىن
بىّدارىيە ياقووتىيەكەيان
لە ھەمىزى سەعاته نۇوتەكەندا
شەق دەبات و
وەكۆ كەوانەيەكى جوان
بەسەر ما چى ويژىنگىكدا
ھۆبەيەكى شۇر ھەلەدەدات

کەوپۈر

تەخوب بەدەر تا چاوه نىگاي بەرھەلدا كات
پەيکەرييکى بروٽنزييە
نە بە ما چى با خوشحالە
نەيش ئاسمانى مەلۇول دلى دەداتەوە
لە گىزەلۋوکەي كريستالە بۇرەكانيش
شىيىكى دى بارتەقاى گوشادىيەكەي پە ناكاتەوە
تىبپەرى

ئالووده‌يى

شار

زەمەنەكە ھەوشارىكى سترانچەر
لەۋىلگە دژوارەكانى ئازاوهەوە رادەبۇورى
عومريش شەممەندەفەرىيکە راندەستاو
چەرە دووگەلى پەزارەت لى ھەلەستى
پەونەقى بەردەۋامى وشەكانىش
پۇح دەكەنە
ژەنگى رامى سەرددەرواژە دوورەكانى
شارى بەراستى قانگدراو بە جەھەنتەم

ھەميشە، رەنگى خاموش ھەلگەراوى
پەيمانى دەست لېبەردانى
لە ناكاوا پى ئىمزا دەكت
كە چى ئەو ئانەي جى ھېشتىن
ئەسپى كەلکەلە تاودەدا
سەرى جىهانىكى بى ئەو
قانگى دەداو
سەرلەنوى فەزاي خەيالى
پاشگەزبۇون ئالوودەي دەكت

ئاوینه

لە كۆلانه بىدەنگەكانى گۈنگەدا
وەك سوپىشكەيەك
شەوارە لە چاوهەكانىدا كىشكە دەكات

چىر و چاوى چامەمى گريانىك دەنۇوسىت
دەلىنى بەرابەر ئاوينەي
مالېكى توغرۇ وەستاوه
پەجالى ئاورەكانيتى
بەژن و بالاى مندالىيەك
ئابلووقەي يادى دەدات و
جەنگەلى هەناسەكانى
بۇ خەفەبۇون بەجي دىلى

هەلخزىن

شەقامى رەشداگەرلارلىرى ژىر پاژنە خۇيىناوېيەكانى ئىوارانى
رەوانەتى ناخى بىيگەردى سېپىدەكانى فەئابۇونى دەكات و
دەخزىتە نىۋ دۇنياپەكى داخراوو يادوھەرەپەكى ئاوهلا

چەشنى سوتبوول، گە بىردوو
بەدەم ھەناسەتى زەردەپەر
لەبەر ئاسمانىيىكى رەبەن، سەما دەكات

رۇشنايى

پارچە پارچە لەنئىو لەپە بېڭۈلەكان
ونى دەكات
دواي چىركەيەكى ئەبەدى
كۈن و قۇزىبىنى خىيۆتە بىيىنازەكان
تىرىفە لېيان سەرددەكاو
غەمى سەرپىلىلۇوى ئاوارە نەفرەتىيەكان
دادەتاشن

ئىسەفەنجە بەبال كەوتۇوھەكان
بەردەبازى ھەنگاوهەكانى تەماشان
چەننۇوكە چىلکنەكانى دەگىرېت و
تۆپىيىكى رۇشىن لەق دەكات
وەكە خەۋىنیك.

سەرداشىي

ئەوهى لە بەزىن بىلندى ئەندىشەوە ھەلپە دەكەت
چەرە ھەلمى پرسىيارىكە
ھەرگىز لەنىو پەرسقى دار ژالەي سام و
لاسکى كەلەگەتى شادىدا
رەويىنەوە تاڭرىتە خۇ

پشتىنى سەرايىي جادە
ئاقارىكە غوبار ھەلگر
سۆلە كۆنە ماندۇوەكان
لەتىيۇ ئارەقەي ھەنگل خۇ حەشار دەدەن
بە خاوسيي شەقاوەكان شۇرۇدەبنەوە

تۆخ بۇونهوه

لاقەکراو، وەك درەختى نىو تابلویەكى پايىزى
پەنچەكان ھەلۋەرینە سەر
شەقامى چارەننۇوسىيڭى قىرتاوكراو
ھېشتايىش لەودىيۇو مەيىىنى رەنگەكانەوە
فەراموشىيە منجىرەكانى سېبەيىنى تۆخ دەبىتەوە

لەگەل جىرەي كەوشە نەفرەتىيەكاندا
حىلەكان چىرىدىغان دەركەد
لەپشت دلۋپەي سەرمایە نا چىزەكە

وەکو ئەوھى پېر ھاتبىتە دنیاوه

87

88

پېرسيوں

ڦانکووخ

به عهزرهتىكى قوولەوه، دەلى رۆيىشتتوو
لە بەرامبەر ئەوهى وا دىت ھاوتەبايە
به دووى تەرازۇوه نادىارەكان
دەچىتە نىئۇ گەرىدەبوون

دەيوىست سەرى مىددۆزاي يادەوهرييە دزىوهەكان
بەخوداوهندىكى نامۇ پىشكەش بکات
ئەوهى بىنېبۈوئى شتىكى جوداواز بۇو
ئەوهى دەبىنى كردىبۇوي به گابەردىك
لە رۆحى جوانى ساتە فەتابووهەكان و
سېمبولىكىش لە دونيای ونى سەرسامىي

با زرافى و كەسىرەيى ئەنگوستە پى ھەستەكانى
لە بۇتەي گۈرى فەنەرىيڭ حەشاربدات
ھەتكە سەرى پەنچەكان لە ئامىزى گەرمايىدان
تىر و تەسەل بىروانىتە ئەو رووخسارە تەماوييەي
نوورى ھاوېشتۇتە نىو دل

لە دوورەوە سوونتان نكۈوللى لىدەكات
گەردەلۈلۈكى خوين سپى
چاۋ دەبىرىتە كىلپەي ئارامى چراکە و
شىنايى دامركاوى دوا ھەناسەيش
نۇورايى ناخى رۇونى دادەگىرسىنى
نورى جاويد دەمېنیت و
رۇوخسارى شىتى ئەوينىش
خۇي دەخزىنېتە ناۋ كىلى
ھەسارەي كشاوى وەخت و
ونى نىو ھەممىشە دەبىت

تریستان

بهو دهربەندەی دەنگەکان پیاپ گوزھر دەکەن
تىيىدەپەرى و درك بەجىهانىك دەكەت
كەوتۇتە گۆرانى گوتون
دارستانەکانى ئەوييىش سەمای مەخمورىيى فېر دەبن
چونكە ئىيتىر «ئاتانتۆس» ئەركى دىرىينى
لەبىر دەچىت

لە دۇنيايىھى تراوىلکە ئاپۇرەھى تىيا بەرپا دەكەت
ئاورييىك، ئەفسوونى عەشقەکان چىرى دەكەت و
ناھىيەلىيەت، شادى لە ژىر سايىھى ژاندا كالبىتەوه

شاسوار جهال

پهیتا پهیتا وەشتى ياقووتىي دەبارىت
ھەورىك دەلىت: نەمردووه
بە ژىر مىھرى تتوگە جياوازەكاندا رادەبۇورى
سونبولە سەربر اوەكان
لەناو كىلگەي كەشكۈلەكەي بن هەنگلى چرو دەكەن
پىته رەتكۈرەنگەكانى ناودەستنۇسە جىماوهەكەي
لەنيو دلە بچكۈلەكاندا دەتكىيت
ئىدى ھەر ھەممۇ وەرزەكان
بۇنى ئاwoo ھەستانى بەرامەمى گلکۆ
تىكەل دەبن بە ھەناسەمى بالىندەكان

سەرما لەگەل خۆيدا دەيپات
ويڭەيەكى ناياب و جوان
مايىنهكەي دەخاتە نىيۇ عەشقى گلان
گولى ما چەكانى مەرگ
بە ئەسکوردە گەنمېيەكەيەوە دەپشکوپت
باي كەرنەقالە رەشمەكان وۇزە دەكات

دیوژین

سهرتاسهري ئەم مەملەكتە بى مەدارە بىز دەكات
دەيھوئى جارىكى تر بىدۇزىتەوە
بىگەردىي نيازەكانى داگىرسىيىنى
خۆي ون دەكات.

ئەم شارە دەبىتە يادوھرى و
خەلکەكەيىش چراي كۈزاوه
بەدووى خۇيدا فەراموشىي بە ھەموو شتەكان دەسپېرىت
ئارەزوويمەتى باران لە كەھۋىرى ويستى

جامىئك لە بازرهقەكان
دەخاتە نىو كەشكۈلە بەتالەكەمى و
سېيىدە ھەتاوېيەكانىش
قەندىلە شەۋىنەكەمى خاموش ناكات

دەيھوی جاريکى تر بيدۇزىتەوە.
ئەم شاره دەبىتە گەردون
بۇونىش دەبىتە يادوھرى و
قەندىلە بەھىس ماندووهكەمى ناسرىتەوە
لىگەرى تاڭو بىبىنى
چۈن ئاوىزانى بەرجەستەيى شەقلى رەنگامەمى خۆى دەبى و
سىيەرە پې لە مىھەركەمى وردايىھەكان دادەپوشى

جىلوھ بە بەزنى راكساۋى لمەكاندا هەلگىپى
ئەو كارمازە ترسنۇكەيىش
بە سەھ وردىلەكانى سەرئاۋ كەھى و
ئىشارە بە رۇھى بىدات
بەبى جامىش، وشكايى ناخ تەرايى تىا هەلدەقوولى

کەزال ئەممەد

شووشە عەترىيىكى ئاواالە

لە ژىر سايىھ غۇل ئاساكان

وهك تەمى شىن، بەسەرجادە ساردىھەكاندا

رەوتى نەرم و چەترى رەشى غەدرىيىكى گەورە ھەلەھەگرى

101

هەنگاوه پايىزىيەكانى

بەسەر رېچكەكانى زستان خلۇر دەكاتە خوارەوە

نە گەللا تەللىيەكان گىرۇدەي ھەتاؤن ئىدى

نە باران عاشقى فريينە

نە ھەوا ھىلانەي جىڭىرپۈون چى دەكات

نە چاوه شەۋەنمىيە يىدارەكان

دەستبەردارى بۆشاپىيە جوانەكانى ئاسۇن ئىدى

102

مالٽاوا ئەی خاموشىيە جىھىرلاوهكەي شار
 شۇرەبىيە قەزەحىيەكانى بەرهەتاو
 مندالكارىيى دەدەن بەفيزى ھەلكردووى رابردووهكەن
 سالە بەر پايىز كەوتۈوهكەن
 ژىلەمۆ بەرەلائى تەكەندىن دەكەن
 شىقىرنى ھەلپەركى، پەپووه سرکەكان تارومارى شەققە دەكەن
 ئاھەنگى شارى خۇلەمېش
 لەم ھەناسە ناوهختەوھ سەرەھەلەددات
 لقەكان لە ئەللىقەكاندا،
 وشكەلگەرانيش لە تىۆكە رەنگالەكاندا وندەبن
 بەيەكچارىي

نەوزاد ئەحمدەن ئەسۋەد
 سپىندارە دوورەكانى كۆسپەي وەرزە ھاتۇوهكەن
 لە مەنفاكەنلى رابردوو ئاودىيۇو دەبن
 بەبى مەل و سەوزىي گەل، فوارەيان تىدا نىيە
 لە پىيغەفى نادىيارىي رۇوخسارەكاندا
 رەۋەھى كىيولەھى ھەلھەلە
 بەرەھەلداي بۇشاپى دەبن
مەلېك دەلېت

ئەو قامكانەی بە چەپلە سەداكانى نارەزاييان دەتساند
ھەلۋەرینە نىيۇ وىلگاى تاقە وەرزەكەى
ناکو تەنبا، كاتەكانى لىيۇ بۇون بەشەو
رەنگەكانى سەرتاسەرى كەوتتە دونياى سەركىشىيەكان
لە شەرما بىرژۇلەكانى بەجىيان ھېشت
سەدای دەھۆلى چاوشەكان
ھەلھەلەي قەرەبرووتى رۆحە دوورە بى ئۆقرەكان
لەنیيۇ خۆيدا گواستىياندەو بۇ زەتنىانەكانى ئەبەد
ئەستىرە كشاوهەكانى نىيۇ تارىكى
گەرانەوە كىشۈھەرى بەتالى شەو و
بىپايانىي پەيكەرى سلىان خستە ژىر
زىيۇوى هاتتە بۇونى ھېشۈوه جىريووهكان

سەرۆكى فەرماندە

شەوى كرد بە جەنگەلى سام
تاجى دووكەلى خستەسەر رۆژگارە بى رۇوخسارەكان
كە خەرمانەي دۆرانەكان
خۆيان كرده بازنەي كەللە گومراھەكەى
((با)) يە دەستەمۆكەن لىيۇ جوي بۇونەوە

پیغەمبەر

لە کىشىھەر نەبزىيۇي جەمسەرى بى رۆحى بەفر
ياخود كىلى داگىرساوى
ھەسارەيەكى قوولايى دوورى گەردون.
گەر ياخىيەكى بىباكى سەركەل بۇوايە
يان شوانكارەي رۇمانتىكى ھەورە تۈورەكانى ئاسۇ و
جوتىيارى پاژنە ھەئارى و شاعىرى پې لە نابووتىي
گەر ئافتاوى دۆزەخى گەرمەسىر بۇوايە
يان كېيىھ و زريانى لاسارى كويىستانە زۆر زۆر دوورەكان
بۇ دۆزىندەھى دەگەران
بۇ مردىنە ھەمېشەيى
مەزارىيەكى چەپەكىيان بۇ ئەدە دەكرىدە ناونىشانىيەكى يەكجاريي
بەلام چى بکات
سورگومىيەك گىرفانەكانى پې پېن لە يوتۇپىا

ئەگەر گۇۋالكىك بۇوايە
لە كەۋىرە دېۋارەكانى دەنيادا
ئەگەر رەۋەزە بەردىكى نەفرەت لېڭراو بۇوايە
لە كۆساري سەر سەنۋورەكانى ئاڭر
گەر بلىسەيەك بۇوايە

نوح

وهکو ويڭە ئەستىرەيەك
رۇو لە نزمايى دا چۆرى
دارستانى نادىارى دونياش شەوانە
وا خەريكە وشك دەبىت
ئاو زەمەنېكى بى رەنگە
دەيخواتەوە و
ھەرگىز نابى بە پالەوانى تۆفانى ئەم سەردەمە
وا خەريكە لەنىو گەردى تارمايىھەكاندا داگىرسى

بە رۇوى شادىيەكانى بەفر و
شەوى ھەوشارى سې كات
ماندوویتى گيان زىندىوو تەرە
پەنجەرەيەكى دومانىيى
دەكەوييٽە دەربەندى رەندى تەنیاپى
وا خەريكە لەنىو گەردى تارمايىھەكاندا داگىرسى

پیاویک لیوان لیو له خهون

111

112

بۇ چى سەررووھە زرافەكان لە رەۋوت و قۇوتى وەردەدات
 ئاڭرەكانى دەخستە نېيۇ ئابلۇوقەھى سەرزەنلىقىنى
 دىيارى رۇحى كىرىبووه
 جوڭرافيايى بى كۆتايى خۆلەمېش
 شەقاوەكانى بەجادەي شەيدايى گەرانەوەدا
 هەلەدەواسى
 وشكبۇونەوە دەئالايمە خۆلەپۈوتى بەئىن و بالاى

نالى

هەناسە رەچىيەكانى
 بە گۈزەرېكى ناگەھان
 بۇ پىيىدەشتە پەزىمۇرەكان راھى دەكىد
 باي بى سەھوتى راھەگىرت

دەكەوتە ئاستانەكەي سولتانى رۆز

رەويىك ئەسرىن

كەشتى چاوييان بۇ ئاسمانى رۆح جى دەھىيىشت

رەويىك شىعر

ئاسمانى بىڭىندا زەنگىنەكەن غوربەتىيان لى دەتەنلى

لە رەنگە بىڭىندا زەنگىنەكەن ونىان دەكەرد

دارىيىكى زەنگىندا زەنگىنەكەن شەباقەدار دەھاتەنگو

بەرلەوهى نازى پەيىشەكەن دابىگىرسىنەن

پەرەسىلىكەي ئومىيىدە بەرلەنەكەن ئەندىيىشەي

لە ئاسؤىيەكى بىڭىندا پەرت و بىلەن دەبۈونەوە

ئۇرفييۆس

لەو خوارەوە، بە چىوه يەكانگىردىبىت
ئاسمان نىيە.

گىراوى نىيۇ درەنگىيەكەن بەرھەلداكە
قورۇ او جى پىيى شەقاوهكەن لە ئامىزىدا وندەكەت
قىيسارە تۆزۈيىھەكە.

لە خاموشىيەكەي دلتەوە زوولالاپىيەكەن دەخروشىينى
جوولۇوھە و نەجوولۇوھەكەن

لە دەريای ئەفسونەكاندا گىنگل دەخۇن
رۇخانەكان.

سەدai گۆرانىيە كزۆلە و خەمىنەكان
لەتىو رەوتى بىزربۇوندا ئاوا دەكەن
شەپۆلەكان كەسىرە و مەند
لم و ئاش و كەفرەكانىش
دەچنەوە سەر ئەو رېچكە تاق و تەنیايىھى
بە دواى خۇتدا حىيى دەھىلى
پەلە ھەورەكانىش وەك سىبەر
سەرت دەخەنە ژىير بالى ئەندىشەكانى تارىكى

ئازاد ئەممەد

رەھەندەيەك بۇو سەرگەردان
بىپايان عەodalى پەنجەرەي دلىكى تر
بەدووى پاسارى خەيالدا
درەختى عەدەمېكى ترى رەسم دەكەد
دونىايەكى دى
لووتکەي لەسەر قەلاندۇشكەناندا راەدەگرت
ئاسنى مەرگ لە سىكراباخانەي ئاوهدانى شارەكەي
ژەنگ ھەلھەيتانى بىر چبوو

فەھمى كاڭھىي

نېھاڭى سەرگەردان بۇو، رادەۋەستا
رىشەمى مىھرى لەلاي ((ئاسۇ)) شۇرۇدەبۇوهەوھ
تىشكە چىر و خەواڭەكان
رەنگى خۆيان دەدا بە پەلکە زىرىنە و
ژىلەمۆي ئىوارەت ناوهخت دەيشاردىنەوھ
لە دواى هەنگاوه وندەكان
پرياسكەت زامىكى تازەت پە ((زان)) دەكرد
سېيھەرەكان، كە بە ئاقارى كاژووازى ئىواراندا تىدەپەرىن
لە تارىكى نائومىدېيىھك دەگەوزان
ئەويش گەللىيەتىنەش تىنۇوچى چاوانى
دەوهەراندە نىيۇ لەپى با و
رەوانەت خەونىكى زىندۇوچى ھاتتو دەبۇو

ئەندىشەكانى مۇرېكى ھېننە قۇول بۇون
وەكۆ نەيزەك
درزى دەخستە نىيۇ شەھو و
پەرە گۆللەت قاقاكانى دەليان دەدا بە نەسرەوتىن
داھۆلى گەرەكە ئەسەنەلتىيەكان
سۆسەتى سەرەھەلگەتنىكى ناوهختيان كرد
عەشقىك، گەرمەسىرى دلى پىڭاۋ
وەكۆ زرافقى بلويرىك
ھەناسە ئاكامەكانى
لە نىيۇ شۇلماۋەتى سىنەيدا ھاتنە پۇوان

مهریوان وریا قانیع

بهره و ئەو نادیاریيەئى ھەمېشە
دنیايەك گومانى لى ھەلەگریت و
نەمرىيەكان، تىایدا دەمن
شىتىيەکى دونيابىيە نيازەگەي
خودى ويلى،
لە گۆشمەي لەزەتىكى تارىكى جاویداندا
ھەلەتەتروشكى،
ھەتا دەرگاي كلۇمدارى خورافە بخاتە سەرپشت
چەند سالىيکى كەم ھەلەكەت
بەلام بۇ ھەمېشە دەمرىت

دیدەنیيەکى تازە دايىدە گىرسىننى
بەردەبىتەوە نىۋە كۆشى شەيتانەكانى سەرزەمین
كە رەشايى درەختەكان
رۇوبارى ئەفسانەكانى شارى ئىواران لىل دەكەت
لە نىۋە دونيائى نىگەرانىيەکى ئەمازۇنىي
چەپكى ترپەي ھەلکشاوى فريشتهيەكە ئاسمانىي
ئۈمىد بە گەشتىكى دىكە پەيدا دەكەت

ئەممەدى مەلا

لە چۈمى دوور و درېڭىز بىر چوندۇھدا خۇساندى و
لە گويىچكە شەيتانۆكەكانى رۇخى سېانەوه جىما
جارىكى تىز
دەستە چەورو رەنگاۋىيىه
بەگاڭدا چۈوهكەي باوکە دەرويىشەكەي
لە تان و پۇرى پەراوى سېبەرەكاندا سەقامگىربوون
قەتارەي كەسى كىتىبە زىنەكانى

سېجارتۇرا،

جارىك خامەي مندالىيەكەي

بەنهىنى لە دەفتەرە ھەلۋەشاوو پەرتەكاندا

شىعرە رامكراوهكانى حەشاردا بۇو

خوشكە بچكۆلە نىگا و يال چەمۇوشەكەي

له نیو ده می داچراوی بورکانه دهسته مؤکاندا
شوپر کرد هوه بو نیو بو تهی کلپه داری
ویلگه قهره برو وته کان و
بو خاموشی خوله میشه به فرینه کانی به جی هیشت
دوا مین جاریش.
شاعیره گومراکه دوستی کولانه کانی مندالی
ده فتھری سالگاره بیگندر ده کانی غه ریبیبه که
سپارد به سومایی و نی پوسته به ریکی بی نه خش
ئه ویش له نیو مهودا دوانده هات ووه کانی بارانستان
نه مریبیه داگیرساوه کانی به خشییه
کوژانه وهی داکردنی چاوه روانی

موجودود سامان
له یادی ئیواره یه کی بی ئاسودا
دیده کانی دهسته نیو باده له مردن نه گهیشن
به پهنجه خولاوییه کانی رو و خساری رو و تله دلی
له نیو چوار چیوهی بی ره نگی
باي بانيزه ئیواره کان، رهسم ده کرد
ده ترسا نه خش جوانه کان لی بره نجین
ئاوینه بی سیبه ره کانی تاريکیش
به ترپه لاساری بلین
له شاعیره ویلانه شاره دووره که پتر نییه
که دلی دایکی به میهريان
بو خوله میشی سه رنویشتیان ده سوونا

عبدولموتھلیب عہبدوٰللا

ئامیزى مروارینى ئەستىرھىيەكى بەسريوه
دەيانز فېنى و
مافوورى دالدھى رۆحىكىان بۇ پە دەكات لە زەخرەفە
ئاژ اوھ پەپكە خواردووھكان
بەرھو ويستگاي ئىوارە نىگەرانەكان بەرپى دەخەن
كە دەگاتە سەر بەستىنى ئە و رووبارە شىتۆكەيە
وپىنه شۇرھوھ بۇوھكان دەتكىنى و
پۈوكىيەكان لىوان لىۋان لىۋ دەكات

بىشەلانى ئەبجەدىيەتە بەرزەكان دەرىنېتەوە
رەنگى وشەكان بە نىو وەرزە تارىكە چەممووشەكاندا
تلۆردەبنەخوارەوە
بەرھو فەزايىھى جوانى بى تان و پۇ
بالى پىوارى مانا ئاوهلە دەكەنھوھ.

تۈ، تزووگەيەكى درامىت

129

130

پـ دهخـيـتـهـسـهـرـ نـاستـانـهـكـانـ هـاـتـوـوـ
 رـابـدوـوـيـهـكـىـ نـاـگـوـرـبـيـتـ
 بـهـرـوـخـىـ نـهـبـيـنـراـوىـ بـوـونـ
 تـلـفـرـ دـهـبـيـتـهـوـهـ خـوارـىـ

ر٤٥٥ند

دـهـگـهـيـنـهـ سـيـحـرـيـ شـويـنـهـكـانـ
 هـهـتاـوهـكـانـ ئـهـنـدـيـشـهـتـ دـادـهـگـيرـسـيـنـ
 بوـ گـهـمـارـوـيـ تـارـيـكاـيـ
 پـيـكـانـيـ گـهـوـهـهـرـ دـهـسـاـژـوـکـانـ رـاـدـهـگـهـيـهـنـ
 شـويـنـيـكـىـ دـوـورـ وـ ڙـوـنـاـكـهـ لـهـ ئـهـنـدـيـشـهـتـ
 بهـ چـاوـهـكـانـتـ دـيـگـرـ وـ
 لـقـىـ سـهـوـزـىـ پـهـنـجـهـ بـىـ ئـيـقـاعـهـكـانـتـ
 لـهـ نـيـوـ بـادـاـ دـهـمـيـنـهـوـهـ

گـهـوـهـهـرـ

ئومىد

رۇزگار

دەچىتە دەرەوەھى رەھەند
چەمىڭ لىيۆت سەرەكەت و
لە ئەبەدىيەتدا وندەبىت
دەچىتە دەرەوەھى زەمەن
بايىھكەھلەكتا لەگەل خۇيىدا دەتتەكىنى
بايىھكەھلەكتا
دەستبەردارى لق و پۆپ و بىشۇومارىي گەل دەبىت

لەپەكانت، رېزىنە چاوه بىرىنگەكانت
ژاوه بۇونى ئەنگۇشتى ھەورە
دەروازە داخراوهەكانە
لىيۆتەكانت،
ۋىلگاپەيىھ سەراسىمە و نەگەيىشتۈۋەكانە
چەقى ئەندىيىشەت ئەودىيۇوى دۇنياى ھەتەرە
بەرمائى تا ھەتا شىنى ئاوهەكانە
ھاتنە دۇنياى
شەپولى مەردووئ ئومىدە دوا كەوتۈۋەكانە

پهپوله

ههوسار

بهرد چاوانت شلوی دهکهن
خوین دهبيته شهقاميکي خوله ميشيني
گهدنى شار
ئاورىشمى هەناسە لەخۆي دەئالىنى
زەمین، راكردنەكانىت و
ئەشكەوت بالاى جيلوهدارى بەرسىبەرت
دهگىرنەوه
خەونەكانىشت، مەوسەمە بى ههوسارەكان
دەيکەن بە پايىزە گەل

رۇزىكى بىگەرد وەك درۆي سەرابەكان
لاپەرە زەبەندەكانى چاوهەدووويى
ئاگىدانى رەتكىرىنەوه
دزە نىگات رسواي بىنېنەكان دەبىت
ھىند بىوهريي بەبى ھاوتايى بەزىنەدا ھەلدەزنى
ئەشك دەبىتە جۆلانەي ئاوىنەكان
سەرت لەنیو بەدمەستىيە لاثۇردىيەكاندا وندەبى و
گىيانىشت دەبى بە مەلىكى گەندەمووويى
دىسانەوه، لەنیو روناكييەكاندا مەلە دەكات

گهلاکانی تەھ

بىيگەردىيىھكى ناسك لەگىياتتا، بالا دەگرن
دەرىوانىتە شەھ و
دامىنلى شەقامە پىر چرا بى كۆتايىھكان
بالكۆنەكەت لە ئامىزى زەمەن دوور دەكەۋىتەوە
پەلۋىپۇي ئاوىنى سەفەر
لەسەر لەپى كەفاوى خۆى داتىدەنېت و
وهكى تەمىيىكى رەنگالە
لە چىر و پۇي گەلاڭاندا ئاوا دەبى

ئۆخۈزلى سەھەندەكانى چەلە پۆپە
گەلا وردىلەكانى تارىكى و
زەمەنلى شىتى بەر پەنچەرەكەت
سەرمائى دەستەمۇكەرى گۇناھە رەجالەكان و

ساته ئەبەدییەکان

تزوووسکەی شەو
چاوه سەراسىمەكانت بەشەوارەي سۆلۈي دەخات
بە ئەبڵەقىي، پېلۇوهكانت گرى لە تىشكەكان دەدەن
ھىدەم ھەۋساري تارىكىي لە دەست دەنى و
دەتخاتە سەر زىنى چرا راڭردووهكان
لە راپەدەر خاتر جەم
بەرەو خەونە وردىلەكان ھەنگاۋ دەنىي
دونىايىش بەرەو بى كۆتايى
بەردىۋامىي لە بەرۇكى كۆچە جاوىدەكەت دەدات

قەوزە

لە بەندەرە ئاوييەكاندا

لەپە پېلە وشەكانت ئاسۇ تزىك دەخەنەوە

چەكامەكان

دەخەنە نىيۇ تەمتومانى ناسكى لەبىر چونەوە

چاوه روانىي

قەوزەي خەستى ساتە تىپەريووهكانەو

كەفي بلۇوريي شەپۆلىك مەستى دەكەت

سەداكان

نەبادە بەيىھەك نەگەن و
 لە دوورىانە لىلەكاندا تىك نەئالىن
 با هەنگاوه وەريووهكان
 لە چۈلەوانى ئايىندهدا بىز نەبن
 زىوانەكان تەرىك نەبن
 كېلە نەويىيەكانى دىار
 نەبنە شۇورەقەنەوولىي
 ئاپۇرە بى مەرامەكانى بۆشايى

ھەموو سەداكان پېيان وت
 بەرەو تخووبە دوورەكان
 بەرەو دونياى خۆلەمیشى سىبەرەكان
 سوارى زىنى گەرد و توپىزى رىڭا مەبە
 نادىيارىيەكان بە دواى خۆتدا جى مەھىلە

سپاردن

پووره‌ی ورووژاوی سهرت
دهخه‌یته نیو ساته پر ئارامه‌کانی ئاینده‌وه
دەبى لە سارادا لم بیت
لە رېگاکانیشدا دووریان
لە دارستاندا باو ئاگر
لە پشووه بى ئۆقرەکانیش
ترپه و خورپه‌ی رووت و رەجال
لە بنارەکاندا ھەلدىر بیت
لە كەلاوه‌کانی هاتوويشدا بالت ھەبى
نا شەپوّله کانزايىمەكان نەتسىنده‌وه

وهخت

نهيزه‌كىيکى بى ئەندازه‌يى، سەرەرۇ
ھەسارەر رۆحەت ھەپرون و داهىزراوه
وهك مانگ بە رەبەنىي و تەنیا
دەتكات بە داوهلى ئىشكە ئەبەدىيەكان
دەبى ببىتە سىبەرى يادھوهرى
لە نیو لهېير چونەوهدا
خۆلەمېشى سەر ئەستىرەكانى گيانى
لەسەر بەزنى برۋانگە زرافەكانتا لهېيربکات

**لە كۆلانه دوورەكانى نەگەر انھوھدا
ويستيڭ**

خیوهت

بەسەرھاتە پەر حىلەكان
گۆيىسىهەبانەي شەونخۇونىي
ئەمى سەر گاشە بەردەكان
ئايەتى وشك هەلگەرانى
بازووى كەسكى درەختەكان
تەلارى شۇومى بۆشایى
قاغى رەشى قەلە بى مەيلەكانى كەنارى گۈنگ
فيگۈرى شەويىكى چىرى بى ورشەتر
رۇدە چىتە نىيۇ خىوهتى هەللايساوى
ھېشۈوى گرمۇلەي سۆمايى

پەنجەركەت، بەسەر بى ھاوتايىيەكاندا
ئاواله دەبىتەوه
سەدai شەوگار نا چىتە گویت
چىپە تارىيەكان دەچرى
سەربوردەي يادىكى دوورى تارىكولىل
گوئى تەزىووى سپىندارە زىنەھارەكان
رېچكە ئالۋۇزى نىيۇ كەشكۈلى

چوڭلایى

چوڭ و تەريك، شەقامەكان دەبىنیت و
پريىنگاندۇه گەمارۇي دلى دەدات
گفتۇگۆي شەقاوهكانى قەمتەر دەكاو
بەتالووكە، لەگەل شۆستە سەبورەكان
خۇي تىكەللى كۆسپەي دەرگاكان دەكات و
شەو چەشنى بۇوندوھەرىكى كېپ و ئەبلەق
سەرى جىماوى ھەلدەگرى و
تەممەنى دزە كردوووي وەخت لە خۆيەوە دەگەوزىنـ

تەئياتر لە جرييوجى دەساژۈي سەر تابلوى شەو
لەسىبەرە پىوارەكانى ئەودىيۇو
چەنەبازىيە جوانەكانى ترىيفە

ئەفسانە

لە نیو گلینەی خۆشىيەكاندا ھەلەدەت
ھەلەمۇوتى غەرېبى ھەلى دەلووشى
لەزىز خرمەى سەمەکانى تۆز و غوبار
لە ژىز تەمى كەلگەلەيەكى قارسدا
چاوه ورشەدارەكانى دىيار نامىن
قەرزىدارىي شەقاوه شەلآلەكانى
بە دووى نووتەكىي شەوارەي كاروانچىيە بەلەدەكان
تىپە شەيتانىيەكانى ئەو چرا دوورە
لە دلى ئەفسانەكاندا نقووم دەكات

سېبەر ئاسا دەكەۋىتە دواي خەونەكان
رېي بىددوايى لە باوهشى ھەنگاودا دەشارىتەوە
تۈيىشەبەرە و بىرى سەھەندەي نامۆىى
لە شەوى دەولەمەند دەدزى و
تارىكاىي خىوهتى سەرتاسەرىي

بورگان

لەسەر قوولەی کەژاوه ئۆغر كردۇوھەكان جىڭىر دەبىت
سەرما پەپۇولەي نىۋىنىگا
دەكاتە مىوانى چرا يەخسىرەكان
پېتەكانى، پەرەوازەي ئىواران و
تەلەزمى چەتونى خەونە دوورەكانى
لە نىۋ تەقىنەوەكاندا
دونيا وەدى نەھاتووھەكەي بىز دەكەت

بەرەھايى،

لە چەقى ھەياھۆكانى ھەناسەدا سەقام دەگرىت
پەيىھەكانى فەزاي رەنگالەي ناوهوهى ژاوه دەكەن
وردە ئەلماسى نايابى بىدەنگىيە پايىزىيەكان
لە جىهانى ھۆگۈرى و لە خۆراماندا جى دەھىلەن
بەرەھايى،

نیگاکان ده رکراون
 جي سه قامي خوشبوستى كەوتۇتە نىو بەيازەكانى يادوھرى
 هەتاو بە چاوشاركىۋە
 پشىلە ئاسا خۆي لە دەرگا داخراوهەكان هەلدەسۈپىت
 بىرۋانگە تەۋەزەلەكانى وەرزىكى لەپىركراو
 ئۆخرى بەلەزى كاتەكان گىرى دەدات
 بەكويىرمالىي شتە رمۇكەكان دەگرى و
 دەخزىتە نىو زىيۇوه دانسقەكانى شەو

بەياز

دەچىتەوە ژىر سېبەرى
 ئەو كىشىوھەي لە نىو دومانى بەسەر چوو
 نەيىنى ئەفسانەكانى راپىردوو ئاشكرا دەكتا
 بىيىجىگە لە سالەكانى عمر، ھەممۇو شتىك لە دويىنيدا
 بە ئاوايى خۆي دەسپېرىت

وەگ رەوهەندەکانى زستان بى سىبەرە
ھەر دەپروات و درەختى ئاورەکانى چرۇ ناكەن
خۆلەمېشى ويرانىيە ھەردەمېيەكەي
دەکات بە قەقنهسى جوانى و
ئەفسانەتى نازەتى نىيۇ زىيىدى سەرددەمەكان
ھەر دەپروات و
درەختى ئاورەکانى چرۇ ناكەن
غەوارەتى لە دەقە نەتەۋەسراوە
پە تۈپەکانى ھەمېشەيىش دەسپىتەوە

چل و پۆپ

لە كويۇھ سەر چاوه دەگرىت
لە تىۋىكە پەممەيىھەكانى ھەورەوە.
لە بالى نايىتاي ئاوه لۆكەيىھەكان.
يانىخۇ بى كۆتايى
بە رەگە بى ماندووېيىھەكانى جەنگەلدا
دەچنە خوارى
لە گولە ئالەكانەوە.
لە گەللا چرو شەرمەنەكانى تۆز و خۇل.
يان لە كويۇھ
وەك دارژالەت بوردەبار
دىرۆكى چل و پۆپى خود
دەخاتەسەر رەنگى چىرى رېزانە دوا نەھاتووەكان

کرپوهی بیههدادانی ئەودیوو دەرگاو شەقلەکانی يادەوەری
 بالەفرەھی مەندى ساتە رۇيىشتۇوهکانى ئەۋىنەرە دەرفىن
 ھەتاویك بەسەرەتاتكى
 لە نىو كشاندا دەپرووكىت
 شەپۆلە بى دووايىھەكانى
 شىنايىي ھەممۇ ئاوهەكانى دەكەونە ئۆغر كردن
 سرىنەوە تراوىلەكەيەكى دوورە
 جى پى ھەلگىتن دەبەخشىتە تىنويىتى

ساتەكان

لە نىو تزووکانى پېللوو
 سەرشىتانە گەزى ئاۋىك ئۆقرە دەگرىت
 زريان لە بارتەقاى جەستەو

هەلنە چوون

دزیوییه بەرجەستەکانی چاو نادزن
هەلچوونەکان، دەمیکە زەمەن حىي هېشتون
دەگەويىتە بۇته لاوکىك
زىخەکانى نەزۆكىي مشتومال دەكات
ھەتاکو تەمى پەشمىنى سەرزمەمانى منداڭارىي بىرىتەوھ
خۆي ون دەكات

لە بارتەقاي ماندووى جەستە
رېشەئ شىدارى ئەو سۆزە
سەرەتاتكى لەگەل ھەتاو دا دەبەستى و
سووتانەکان بە گەللا و پۆپى نىڭادا ھەلدىزنىن
رەشەباو تۆفانەکانى بەربەيانىش

سەوزاپى

لە باللى سىحرىيکى ئاسوّييە و دەپىچن
 سەوزاپى بە دیوارەكاندا دادەگەرىت
 بەرېگا شەوييەكاندا مل دەنىت و
 خاترجەم و تەنبا دەپوات
 درەوشانەوە سافى نىۋ داكردى لىزگەكانه
 سەرى لە كۆشى پە مىھرى كاكىشانىكى سەرابىي
 بە تەممەكاندا رۇدەچى و
 ھەتھەتايە دەچىتە ئەودىيۇو بىنەن

لەودىيۇو دەروازەي لمەوە
 دورېيانىكى زەعەفرانىي شەقل دەگرىت
 وشك هەلگەران، لە رەوتى ئاودا كاژى خۆى فەرى دەدات
 گولە سونبۇول، مىررولەكانى شىنەبا
 بېرىنلى داپچراوى چاوهەكان

ماسيبي

ئەگەر دلى، ماسييىھەكانى مەرگ تىايىدا يارى بىھن
ھېشۈووه پۇلۇووی حەسرەكانى ھەممىشە
لە لىوارى گەشانەوە بەلەسە دەبن

ئەگەر شەپۇلە بىزۆز و كەفاوېيەكان
دەريايىھەكى پېر رەھايى
لە دىليدا داگىر بىھن
كەنارە ئاسوئىيەكانى دىنيايىھەكى تىرى لە لم
بە ھەتتاوه تەۋەھەلەكان دەدەن و
ماسييىھە بىزىوەكانى رووبارى دل
لە سەوزايىھەكى ئالىدا چىرۇ دەگەن

دنیایهکی دی

رەنگى ياخى بۇون، گەلّاكانى تولۇزىيان وشك ھەلگەراند
ئومىدىك چووه نېو جەستەي بى پاياني
نادىيارىيەكانى ئەودىيۇوپەزمووردەن و
بى سنوورىي، دوايى هات و
جارىكى تر
گىانى بچىكۈلەي، لەزەنزانەي رىوهەلەي كورتى بالىدا
بەرھەلداي نېو فەزا بى دىوارەكانى
دونيا ئەو دىيۇو ئاسسۇودەي رەنگەكان بۇو

گەندەمۇوى رۇحىكى مەنفى
لە ئەشکەوتى پىوارى پىزدانەكەي،
خۆي لە ژىنېك بىبەرى كرد
لە قەمچەكانى تاراوجاى راپردوودا
سالەكانى ئامبازى پەزمووردەي بۇون

بالندەکان قەت ئاسمان لەگەدار ناکەن

رەنگ

خۇ دەھاونە سەر خەونى رەگە خۇ حەشارداوەكان
ھەمیشە ھاوخۇي ئەو مەلانەن
كە ئاسمانەكانى خوليا
بۇ ئەو خەونانە جىدىلەن
كە جوانىيە نەسەراوەكان را و دەنین و
لەودىيوو ئاسۇ لەكەدارەكانىشەوە
دیار نامىنەن

لە يادەوەرى ئاسماندا
سامال رەنگى كۈيىكى بەرپىوارە
رەوه گەللا وەندوزىيەكان

چاره‌نووس

پهی به قهقهنه‌سی ناسووتی دلهکهت ده بهن
زور دره‌نگ و هخت
له مدهمله‌کهتی نادیاری ههـلکردندا
بالی چاویان لیک ده ترازی و
له سهر سیمای پهـژمووده‌بی ههـل ده کورمین

ههـمیشهـ.

ئهـوانهـی تـوـ به نـیـگـایـهـکـی نـاـکـاـوـیـان
دوـاـهـهـنـاسـهـی خـوـتـ دـهـبـهـخـشـی
زـوـرـ درـهـنـگـ وـهـختـ

سهر چاوه

تۆ ده تواني لە پەنجهرهىيەكى لماوبييەوە
جىهانىكى سەمەرە و جوان بەدى بکەيت
بىروانىته باي چەتۇون و
ھەناسە دىرىينەكانىت بناسىيەوە
ئازارەكان راڭە بکەيت
بەو تاقە سەر چاوه شىنە ئاشنا بىت
كە لەگەل پزدانە لىلەكەي عمرىتدا سەرھەلددەت

تۆ ده تواني بە شەپۆلى قەترانىي خويىنەكەت بلىي
ئىستى بگە
بۇ ئەوهى دواي تىپەرىنى ساتە قورسەكان
تىبىينى ترىپە ناشاد و خەمبارەكان بپارىزى

پرد

تهیکردنى ئاسمانى لهكەدارى پشت ئاسوگەيە.
تايىچۇوه كوكۇختىيەكانى تەماشا
بە بانىزەكانى ھەراشبوون بىسېرىت و
ھىلانەكانى مندالىش
له ئاويئنە جوانەكانى سەرەتتا نقووم بکات

لە ميانە، چىپەيەكى رەشداگەر او
پردى كۆچىكى بەممودا رايەل دەكات
تاقە رىگايەكى لەبار
لەپىرنە چۈونى بالەفرە و

ژیانیک

سەرەرۆییەکەی تاریکى داوهەتە کۆل
ناخى كۇورەيەك جوش دەداو
ئەنگوستەكانى، ھەورەكان دەتەكىنن
پەنای بىردوتە بەر پەرياسكەكەي سەرشانى
لەسەرپىشتى ژیانیکى سىس و ژاكاو
كەرنەقال بۆ پەلەقاڭى ھەلەبەستى
ئەو ساتە دەچىتە فەزاي تەننیابىيەوە
كە لە نىو لەپى وەرزىكدا
تەلە شقارتەيەكى سووتاوه و
بە يادوھرى داگىرسانى سېپاردووه

جاويدانىي

دەستەكانى، نەيانتوانى رەنگى ئاسو
بۇ نىگاي ئومىيەتكانى بىرفيىن
دۆزەخ بىدەنگىي ھەللووشى و
سەدارى خۆشەھەي كانزاكان بازىلە بۇو
بەئى رەگىكى دىرۆك بۇو
نەزۆكىي ئايىندەي دوورى دەننۈسىيەوە

ئىكسيير

بەم دەرگا كۆنەي يادوھرى
كلىلىكى بريقەدار هەلدهواسم
جەستە هيىندەي فانۆسىكى كز ، تىنۇوه

181

سەريش دەلىنى

لەنگەرى كەشتىيەكى راۋەستاوى بەندەرەكانى دۆزەخە
تەمەن خۇلەمېشىكە مەست
ژيانىش عەنتقايدەكى كلۇك دامركاوه
بەرھە بۆشاپىيە دوورەكان
ئىكسييرى بەرھەلدايى دەنیرى

182

ئاستانە

کە ئاستانەی باخەكانى ئەمازۆنیا
تىشكى بەيانيان دىتەسەر، شەمشەمەكان،
دواخوازىييان لە ئاسۇي شەو كردووه و
گەلەكانىش، وەك چركە چركى كاتژمېر ھەلۋەريوون
دواي درەنگانىك دەزانىت
میوانى مەوسەمىكە خۆ ونكردوو

وەكى با، سەدار بۆشاپىيەكى وەحشەتناك
پەيقى خەوزرىيى دەخستە كىتىبى رادىرانەوە
بۆ ناوسبوونىكى دىكە
دۇورايىيەكانى كىشىۋەرىكى زەخرەفەدارى بىردى چىت

تەريفه

گريان هەناوي خسته ناو مىتى گوشين
ھەناتکو خاکى شەقارى ترپەكانى
دەستبەردارى ئاهووھەكانى كەويىرى ھەلكردىنىك بىت
كە بۇ رەھايى تەريفهى ھەرگىز ناشكى

لە ئامىزى درېندەي بەفرى تەننیا يى
پاسارى بچكۆلەي سىنهى خۆى شاردە وە
وەكۆ ھەورىيکى دلشكاو

جىٽ دەھىلەم،

ئا ھەممىشە بۇت بگەرىم

ئاراسته

دابەزىن

لە نىوانى فرييووهكانى نىگادا
حوشتى سەر لە مائۇا يېكەن دەييات
ئەنگوستە كەسىرەكانى مشتى خورپە
تىكەل ھەنگۈينى شەرم دەكاو
بەسەرپشتى راوه ستاوى سىبەرەكانى يادوھرى
سوار چاكەكانى ئازاوه
دادەبەزنه قۇولايىھەكانى دەررونى و
لەسەر درگە نەرمەكانى بىبابانى زەردەپەردا
كەثار دەگرىت

خەمە رام و بى رەنگەكان
ماشى سەر و رىشە پەل ھاوىشتىووه زېرەگەي
دەخەنە ژىر ئاشى سەرابىيکى دوور، گەلى دوور
لە تاقە ژۇورەگەيەوە
دەلاقەيەك، بە بارتەقاي خەونىكى زر
بە يەك ئاراستەي سەرەخوار دەكرييەتوھ
تىرەمانى چاو جىدىلى و
دە چىتە نىو كىلە نۆز لى نىشتىووه كانى دەم ئىوارى
ئا لەويىدا
سامىك گەمارۋى دەدات و بىز دەبى

ناشەبەرد

دەچىتە سەر ناشەبەردى ئارەزوویەكى گەردوونىي
دەلىيى نىھايلىكى تازەي لىزەوارە نادىارەكانى شانشىنى خودايە
ھەناسە درېندهكانى
تەلبەندىكى تەلائىي جوان، بەدەورى بەئۇن و بالىدا ھەلدەپىچىن
دەلىيى باوهشى مىھرىيکە تاق و تەنبا
لە بۆتەيدا
دۆزەخە رەنگالەكانى تارىكايى
خەرىيکە خۇ مەلاس دەدەن

لە چاوه تىشك پرژىنەكانىدا
وەك ئەستىرەيەكى ويڭە
شتىك، گۆرانىيە تارىكەكەي دەلىتەوە
شتىك، لە بنارى سەرشىتى دەكەيدا تاڭە دەكات

کیش

هیچی دیکهی لى دیار نییه
خو بەرەو کویندەری بەریت
ئا لەو ھەوايە بەولاوە هیچ شکنابات
بەریگای ھەلفرینىشدا باوهشى شىن ھەلدهگەریت
کیشیک دەیخاتە پیخەفی ھەناسەكان
دەبى بە خالىكى تارىك
لەسەر كولمەي قەدەرە لىلەكانى ئىواران
جى دەمبىتى

دنیاکەی پووک دەبىتەوە
دنیاکەی، چىدى مىزگىك ناخاتە بەر ساراي دىدە
لەو مەستىيە بىكۆتايە
جيغان فرى دەداتە ئەودىيوو رادىران

مهله‌وانی

دەکەونە بەر لىلىي دىدەو گومرايى تىپامانەكان
تەمى ھەلچۇو دەبىتە پەرەدەي ئەودىيۇوی پەنچەرەكان
بەرد و رەوهەندى تارىكىش
لەسەر تەلەزمە ئاوىيەكان
بىٽ ھەدادان تەماشاي خوارەوە دەگەن

وشەكان دەبنە بۆشاپى و
پادىران دەکەۋىتە نىو دنیاى مەلهوانىي
ئاسمانەكان ھىچ ناگۇرىن و مەلهەكان
وردە جوولەن
پەنگى دوورن

ئەو، دونيایىكى بچكۈلەنەي ھەلبىزارد و وەك گول ئەستىرە ئاوا بۇو
 لە نیوانى پەنجەرەكان
 لەسەر سىقىدەرى سترانە پې رۆحەكاندا دەۋەستايىت
 پەنجەكانت دەكىد بە جىهانىكى دى
 ھەتاڭو ئەستىرەكانى پىا ھەلزىنېت
 گۇرانىيەكانىت دەكىد چراخانىك
 بۇ ئىوارە شىئاپىيە نووتەكان
 بالى شەفافى ئاوازە سىحرىيەكانىش
 پەيقەكانىيان دەخستە نىو ئەو سوولالوکە بە ترپانەي
 بەدووى دالدەي نىو جىلوەكان ئەلۋەدا بۇون

لە نیوانى پەنجەرەكان

تو وەكى كەس لە يەخەي زايىن نەدرايت
 لە نیوانى مەندالدان و ئەم پەنجەرە بى ھاوتايىھى
 كە دەنۇرۇيىتە بۇشايى

راسپارده

دەست لەگەل عىشۇھ دەگىرن و
ئاسۇئى دوور دوور، خەونى پاکىزەھى چۆلەكە قەتىسەكان دادەپوشى
بۈلۈك جادۇووی تەلىسمىاوى
لە بەرۋەكە ئاوه لەكانى ژۇوان دەدات
كاتى لەبار چوووی ئايىندا بە نەھاتن دەور دراوه
پېرىتى لە وشك هەلگەران
پېرىتى لە مەرگى ھاتووی راسپاردهي تارىكىيەكان

قەوزەھى بزىيەو جەنجالىي سەعاتەكان
لەودىيەو نۇورى گەندەمۇويي شىعەري زىيەوين
ھۆگىرى ئارامىي دەبن
كەۋاھەي پەنامەكىيەكانى دوينى
بە كىلگەھى چەوەندەرە ئاژاوهەكانى داھاتوودا رەت دەبىت
شەكرۆكە كىۋىلەكانى بىرەوەرى

جاریکی تر

روحت دهدهیت به شهیتانی نکوولییه کان
ناتکوتنه نیا سه ری یاخیت له نیو تاجه در کاوییه کانه وه هه لدیت
بُو دوا جاریش له روحت زینه ار ده بیت و به جیئی دیلی
چاوت لیلیه
له سه رئ و دره خته به رزه
نا هه تایه سه قام ده گریت

جاریک له روحی سه رشہقت دهست هه لدھ گریت
نکوولی ده بیتھ شه و
وه کو ته بُو لیلییه کان به جیت دیلی
جاریکی تر

بالهفره

چونکه تاقه ریگایدک بوو
 بو بالهفرهی لهزهت و رهسم کردنی رههایي
 له ئاسمانه فانتازىيەكانى پشت ئاسو
 پىيى وت: قەت لمبىرى نەكمى
 كە هەر بە تەنها پەنجەرە له بارتىن چوار چىوهىيە
 نا بىچۇوه كۆكۈختىيەكانى تىپامان
 بىرواننە هەراشبوون و
 هېلائەكانى مندالىش بو ئاوىنەكانى دويىنى تەرك بىھەن

بەر لە سەھەر، چرپەيەكى رەشتالە كەوتە نىۋانىان
 پەلكە رەنگىنەيەكى شەرمن لەو دوورە رايەل بىوو
 ئەو پەنجەرەيەكى سەرەوەي كەدىبۈوه

چوون يەكىي

لە هەممۇ بانىژەكانى عمرى خۇتما
نیازى هەنگاوهەكانىت، سەردانهەيەكى ترى دىارى راپردووهەكانە
چلى تىشكەكانى چاوت لەگشت جەنگەلېكى دونيا
مەرگى چوون يەكى گەللاكان بەرجەستەي نىيۇ بىنىن دەكەن
گەر بچىتە نىيۇ بىنخى كەسکايىي ھاتتووه دوورەكانىش
دەست دەخەيتە ملى گەلایەكى جوان و
ھەلەدەوەريتە نىيۇ خاكە چوون يەكەكان

لە نىيۇ لمە مىھەرەبانەكانى جوانىي
بۇچ كاملىيەك عەودال و ئاوا دەبىت
وەكۆ چەممووشىكى ناياب سل لە هيئەنلىي دەكەيت و
دەستەويەخەمى حىلەكانى تارىكايىت
دابىن ناڭرى چوار نالەكانى غەربىبىت،

داكشان

له چاوه ئىشك گرهكانيدا بوومله رزه يكى جوانى بيركه وتهوه
ئاسمانى رەش، قەلائندوشكانى دەرپوشاند
دەرياي دردونگ، لەگەل كەرنە قالى رەنگە ئاويتكانى نېو ئاسۇ
دوور له داكشانى جەسته
ميهرى خۆى لهناو ئاوابوون حەشار دەدات
له ژىر دوا پشۇوى هەنگاودا
زەوي نىيە تاكو لقەكاني جەستەي
كىلىكى كەلەگەت بىرى
كە هەتاوى مەنالدىنىكىش كلوكۇي دادەمرى
له كويىدا به ئاوابىيە سەخبيكەن دەيسپىزىن

تارىكايى هاودەمى بۇو
ئەسپى كەنەفتى يادوھرى دا بەسوارى خواستەكان و
خۆى ھەلدايىھ نېو رۆژگارە فەرىيکەكاني دېرەزەمان
دایكى بىنى، درەختى پەندەكانى خۆى دەرنىيەوە
دەنگىكى پراو پە لە خۆل
نەوازشى بە گويچكە بى ميهركانى پېرىي بەخشى و

له نیوهندی تیکچرژانه شهیتانییه کان
 فریشتہ یه کی هیمنه، رو ده چیته بو تهی ئاگره نه مرہ کان
 نا چیته ده ره وهی فه سله کان
 چاوه روانه خوشہ ویستی ئارمانه خاموشہ کانی دا گیر سینی
 خودی لاسار و سه رکیشی
 له بو شاییه کانه وه، شه قاوه کان تووره له ده دات
 ئه وینه ورد و خاشه که
 له نیو چیوهی فه تابووندا به دی ده کاو
 خلور ده بیتھ خواره وه

خلور بونه وه

دره ختیکه، قمندیلی نه فرهت ده خاته ئه سکور دی و شکه لگه ران و
 وه کو و هرزیک.
 له میز ووه خور افییه کهیدا ده چیته نیو به رجه ستھی
 بیر ده کاته وه جی بیلیت

دەپىم بلى

بۇچى مەنفا جىڭاى خۇ دۆزىنەوەيە

دواى ئاسەوارى بى ئۆقرەت ئاورىشىمەكانى ئاواز
 كەوتتە بەدرەقەدانى ئەو ساتە بەرجەستە بۇوهى
 نېوان روېشتەن و ماندۇھ
 كە فوارەت بەلەبارىكى پېلۋوهكان
 بە ئاسۇئى يېڭەردى پېرىدا ھەلشاخان
 يالى خۆزگە گلاوهكان
 لە ھەلەمۈوتى نادىيارى بايەكاندا
 تلۇربووندۇھ و كەوتتە
 نېيو بەھەشتى گلکۆ تەرىكە جوانەكان

ھەلەمۈوت

نەختىك غوبارى بى رەنگى ماندووېتى
 لەودىوو نىنۋەكە زەردىلەكاندا چونەتە نېيو خەوەوه.
 گوي بۇتە فەزاي لە دونيا دەر چوون
 كۈرانىيە سەرپىيەكان

کۆچ

گەمە لەگەل بادا دەگەن
دەلیى بۇوگىكى خەمگىنى چاوهەروانىن
دواساتە زەردەپەرىيەكان ھەلكردن پەلكىشيان دەكاو
ھەت لە بىگەردىيەوە
تلۇرى ھەلدىرەكانى تارىكى بن
بەرەو بى كۆتايى دەرۇن
ئالله ئالتوتىنېيەكانىش
بە ئالۋۇزكاوى دەخەنە پىيەخەنە بەردىكەنەوە

ئاسمان، لە يادھوھرى سامالى بى رەنگ و رۇو
دومانى تىرەمانىكى لەپىر چووھ
شىنايىھ بىزىوھەكان پەرتوبىلاو دەبنەوە
گەوالە بى سرەوتەكان لەو ئامىزە بى مىھرەدا

گوزه

هەر دەللىي بەر لەبۇون بايىه ھەلکردووھەكان
ھۆبەي ئەويان بۇ ئەم وىلگايە راداوه
تەممەنى ھەممۇ ساتەكان
لە خۆوه، تەۋىنى مۇرى ئەبەدىيەت دەنالىنى
تەنها يەك ناقە رى ھەيە
پىايىدا لەگەل شەبەنگە گەرېدەكاندا گۈزەر بکات،
تەنها رېيىھەك لە نىيوبىدا بىكۆتايى بۇونى عمر
لەشىي ژىير زەمینى ئايىندەوە وەربات

درەختىيەك خۆلەمېشى لە نىيۇ ئاورىشمى قۆزاخە تۆزلاۋىيەكان
گەللىي پەزموودەي ساتەكان بە ھەلدىرى تىپەرىيەر دەۋەرىيەنلىق
بىرەۋەرىيە پەرتەكان و عمرى ئەشك و ئاراستەي با
تاقە رېيىھەك دەگۈرنەبەر

دلیکی تر

هه‌ل‌دی‌ریکه، به‌ژنی هین‌دهی که‌وتن به‌رزه
له‌و عه‌رشه‌ی نیو هه‌وره‌کان و سه‌رابی به‌فر
بری‌نیک ژه‌نگ به هه‌لزنانه‌وه ده‌به‌خشی و
جوانوویه‌کی که‌لل‌هشدق که دلی ئه‌وه
مال‌ناوایی له چوار ناله‌ی ترپه ده‌کات.
هه‌ستیکی لاسار و چه‌تون خوی هه‌ل‌دده‌داته خواره‌وه
خام‌وشیبیه گه‌ردینه‌کان ده‌خاته نیو به‌رجه‌سته‌یی
ده‌ستی یه‌قین یه‌خه‌ی ده‌گری و
له نیو داخورپانه‌کاندا ره‌گی یه‌کجاري ده‌کوتی

له شاریکی کیویله‌دا، ژاوه‌یه له چرای یاخی
مه‌ودای تیشکه‌کانی عومری ده‌تکینی و
عه‌شقیکی دوور، حزه قه‌ده‌غه‌کانی سه‌رکه‌وتن
ده‌نیریت‌ه بیکوئناییه‌کانی ئاسو و تولازیبیه‌که‌ی ده‌سریت‌ه وه
ریگا شاخیکی نادیاره.

ههوریکی گهريدهيه، کهوتتە پىش شوانكارەي با
 بەرەو ئاوايىيە لەقەكان هەنگاودەنى و شىنايى خۆي
 دەتكىينى،
 نازانى چۈن چۈراؤگە ھۈگەكان
 شۇرۇوندەۋەي كوانووئى گەشى درەنگانى
 لە ھېلۇنە مەنگەكاندا ھەلددەبەستن
 شۇرەبىيەكى ملکە چە، لە ژىر سىبەرى كالى دا
 رۆحى سەرخا چى سەوز سەوزى وەرزەكانى ھەلددەرزى
 تەمنها سىبەرىيگە دەبىنى
 ئاسەوار بەجى ناھىلى، دىت و دەپوا

عەشق

سىبەر ھەلددەرەننەتە سەر ترپەي كاتە شپرەزەكان
 بەسەر ساراي بىسىرەشۈيىنى دەرروون و
 تىشكەكانى پەوانىندا
 تلۇر دەبىتە خوارەوه

دەگەونە منداڭدانى نەزۆكى ھاتتووییەكى چاوهنۇرپىراو
با- رېگايىدە بۇ بالۇنە رەنگدارەكان پەيدا دەكت.
گولالەمى رەوخسارەكان تەنها لە بۇشاپىيەكاندا دەكرييەۋە
گەلەكانىيش بەرە و رەنگەكانى سېرىپۈن سەفەر دەگەن
كۆچرەۋى ھەلۋەرینەكان دەگەرنەخۇو
ئامىتەدى ئەو ھەنگاواھ مات و خەمبارانە دەبن
كە لە مىيىزە
پاكانە بۇ سەرەھلەڭرتى بىددوايى عومر دەگەن

بالۇن

سامال لەبىرەدە چىتەۋە
ئۆخۈن دەگەويىتە رەحمى حىلىۋەدارى راپردوو
نۇتفەئى خەونە جوانەكانىش

بووکه شووشە

لە کۆلیتەکەی دەتۆرى، لە دەستت زریان
لە دەستت دژوارىيى هەلزنان بە باراندا رادەپسکىت.
لە پەنجەرەيى هەورىنى ترپەكاندەوە
سەرگەشتە و بەلەسە دەبىت

بالۇرە هەلفرىووهكان
لەسەرلىيۇي بووكە شووشە جىماوهكان
بەرەو دىيارى خەو دەرۇن
لەنیو چەمە ئادىيارەكانى سەر رېدا
پەرينگانەوەي ئاكاوى تۈورەلدەدا،
سېيىندارىيىكى بىيدارى راپايىيە
لەودىيوو ئاوه بى وەندەوزەكانى دونيا
تىك چەرڙانى وەرزەكانى
بۇ ئاسۇ، شەپۆلەكانى جى دەھىيلىت

ئاسەوار

غوباره بى رەنگەكانى ژىر سايىھى جوان و ناسكى لە دايىكبوون
لە دوورەوە، چىوهى تفيكى كەف زيووين
مانگىيىكى نەزۆكە دەدرەوشىتەوە
دەپوانىتە رەھەندى نادىيارى يىنин
غوباره بەھزرەكان رەھويونەتەوە،
ھېچ ديار نىيە
ئەو بازنە ناوهختە نەزۆكەيش
چاوهپروانى وشك و برىنگ ھەلگەرانە

لە دوورەوە، چەشنى رۇناكىيەك ھەلدىت
گاف چرچىيەكى تىئۈرەوە
دەكەۋىتە سەر رېڭاي ھەنيسکەكانى
لە دوورەوە، دەگاتە ئەم مەتلۇڭايە
ئەم رېڭايە دەبىتە گۆچانى دەستى

پهنجهکان

له مهودا ته ماوییه کانی مندالیدا بزربووه
پهنجهکان له قهفه زی رونکییه زه ردیله کانی ره شمالي کازیوهدا
گويی ده کدوییته به رخرمه هه نگاوه باستانییه کان
کچینی به تله زرا فه کانی شهو و
ئهو پریشکه وردە لانه سپیده
له نیو تزووکه کاندا ده رېژن
پهنجهکانی، بو سه ماي فریشتہ کانی دیاري ته می سه رمه ستی
به ری دووکه له جوانه کاندا ون ده بن

له بوتھی گورانییه کانه ووه
وهخت له ژيله مۆی گەرانه ووه جىي هيشت ووه
له كلاورۇزنه ته ماوى كليله کانه ووه
ده روانیتە تارمايى شەوبۇيى نەسيمە تىپەرىووه کان
دەھىنگە دەھىھوی خۆي له دەست ئىستا راپسگىنى

هەلاتن

هەلاتنهكان حىدەھىلى و
وهك كەفچەرېنىڭى سپى، بەرەو كەنارىكى زۆر دوور،
لە هاتنەدى خەون دوورت، سەھەر دەكات
كەت رادەگەرىت و پىيى دەلىت تاۋۇرمەبەرە خوارەوە
با پەنچەكانمان بېنە نىيۇ تىكئالان و
بگەينە سەر ترۇپكەكانى شەيدايى و ئەودىووى ماج
كە چى سەعاتە ژاكاوهكانى زەردەپەر
تەنها لەگەل خىرايىدا چىركەكانيان تىكەل دەبى و
چەشنى سەراب، دەكەونە پىش ھەتەرى چاۋ
ناكۆ تەننیا، كە خۇي لە كىشۇرە ئاوابۇون دا دەبىنېتەوە
درک دەكات كە كۆمەلە ھەنگاوىكە و
ئاسەوارى لە نىيۇ تۆز قالىك غوباردا جى ھېشتۈوھ

بەفرى شىريين كەوتۇتە سەر رۆحى تالى و
ناكۆ تەننیا. دلى رەقى زستانەكان شەق دەكات و تىدەپەرى
گوېيى لە نالھى ئاوازىكى بىرىندارەو
پاسارى ئازارەكانى، چلۇپۇپەي ئارەزووھكان دەرنەوە
پەلەوەرى دۆزەخىكى بى دوايىھ.

ههگبهی ههناسهیهکی مهندگ له رووفاته نهنيزراوهکان پېرېكە
 جوگرافياي زىديش وەك ئيرۇتىكاي جەستەيەكى نەوجهوان
 لە ئاشتايىيەكى كەسىرە بگەوزىينە
 ژىيى گيتارەكانى راستى و لەزەتى بەرجەستەكردن
 بەدە به قامكە قووماربازەكانى گفت و بەللىن
 وادەيە جەناب، ھەممۇ چارۆكەكانى سەرەھەلدانمان
 بە چاوهەرانىيەكى دېرىنەوە لەنداۋوە
 تاكو دەنگە رەنگامەكانى ئايىنە
 لە دارەبازى ھەننۈكە دوورخېنەوە

چاوهەرانىيەكى دېرىن

دلەكان دەربارى گەرانەوەن
 گومان لە ژىر لىيەكەنەوە پېن لە ھەمۈر
 پېتەكانىش شۇرەبى برووسكەمى زىيۈيىن
 وادەيە جەناب، تەماشاى راپردوو مەكە

**ڙيانى كٽيبيك نيءه
دووباره بـيـخـوـيـنـيـتـهـوـه**

زايەلەي مىھەرە كۆنەكان ئاۋىزانى بىرىنە رادىراوهەكانى ئارەزۇون
 ئىستا دەبىتە ئالوودەي سەرابەكانى ھەمېشە
 دەريايىھەكىش، وروۋەز دەھىننەتە ناخى تىنۇيىتىيەكان
 ئارىكاينى دا چۈرپاۋىش بۇ ستايىشى ئىستاكان
 خۆي لە ھېمەننەتەكانى ئابلۇوقە دەگەۋىزىنى
 پاشماوهەكانى مندالىي دەرھوينەوە
 دەرۋاننەتە دونيايىھەكى لەمەدار دەرچوو
 دونيايىھەكى بەدەر لە رەحمى وەرزەكان
 دەكەۋىتە ژىر شاباشى سەخىي شىعىر
 رەددۇوى پەنامە دوورەكان دەبىتەوە
 لە بانىزەكانى خواوه، ئاۋووٽ لە بۇون دەداتەوە و
 دەبىتە قۆزاخى ھەممۇ گومانەكان

گومان

پەنجەرەيەكى تر والى دەكاتەوە
 ئاسەوارى مندالىي، دونيايىھەكە پې لە شىعىر
 دەرۋاننەتە ئاسقۇيەك بەجىي ھېشتىووھ
 شوينەوارىيک، ھەياھۇي سەداكان ئاواي دەكەنەوە

ویلگه

سەرھەلگرتن، سەرەتاكەي دەسرىيەوه
كەلەكەي قاتوقريي سالەكان، لەنگەرى بىٽ ھاوتاي ژيانى بۇون
بەنيو ويلگەي مردوواندا راوليان دەنا
بىرەكانى، لە مۆزەخانەي سەريدا وشكەلگەران،
كەشکۈلى رازاوهى خەونەكانى چاوهەروانىي تەلبەندى كرد
لەودىيوو ئۆرددووگاي بىرەحمى تخوبەكانى دونيادا
گەرانەوهى دەكىد بەرۋەحى ياقووتىي خەونەكانى و
خەونەكانىش هەرگىز لە دايىك نەدەبۇون

پەنجەكانى، بە مەمكۆلەي گۆيىزەكان نەوازشيان نەدەبەخشى
ھەوا گەمارۆي دەگرتن.
بەرەنگ و بۇن و بەرامە باردار دەبۇون
خەيالىك بۇو، لە نىيۇ قەتارەي بىلدۈوابىي رېڭايىھكى بىٽ شوينەوار

رۇوهندى مەجھۇولەكان

رۇوهندىيەك كەشكۈل لەپشت

زەردەپەرى رېيىھەك دەداتەبەر ئاسۇي ھەنگاوهەكان

رۇوهەمەجھۇولەكان ئاوا دەبى

سترانە كەوتاراكانى ئىوارانى، بادەي شىرىينى ئەو يادە دىزىوانەن

دواى دىرّزەمانىيىكى تەمبەل، رەونەقى جوانىيى دەپۋشىن
قامكەكانى، مەستىيى دەيانخاتە مۇو چىركە و
بە ھەنگاوهەكانى خۆيدا ھەلەزىنیت
ماندووېتى، رۆحى سەبوورى دەر چىنى و
لە رېيگا بىددوايىيەكانى باوهشى شەو رادەمىننى
مانگ نىھايلىكى چلۇپۇپ ئاڭرىنە
وەك دەروپىشىكى تەرىقەت
سەما لەسەر كەئارە كەفاوىيىيەكانى دەريايى شەودا دادەبەستى

گالییری

تابلوی روحه توخته‌کهیان، له گالییری ریوه‌له‌ی جهسته جوانه‌کهی
به په‌ره‌وازه‌یی ئهو دیووی چوار چیوه ره‌شەکان سپارد
نزیک کەناریکى بیپایان و در‌دونگ به تیکچرژانه شیتەکان
هاویشتیانه ژیر زورگی جوولەداری لمەکان و
کەوتە کۆشى نەرمى کەفچەرینەکان
کە کەف شکۆی خۆلەمیشى لەمەکانى ھەممۇو تەکاند
سېبەرەکان، لەنیو شىیدا ئارامیان گرت
نەيتوانى خۆی له پەلامارە سېبىيەکان حەشاربدات
ماسىيە تەللىيەکانى بەرھەلدای نیو
كاروانى شەپوولەکانى ژیر ئاسو کرد

وهکو بیپایانی دەريا، له هاتتووه دانسقەکان تى رادەماو
ساتەکانى ناو يادوھرى
شەپوولى لميان دەدا به ئازاوه و ياخېبوونە بىكۆنەكان
تەلەزمى ھەناسەکانى دەگرتە ئامىزى رەنگە ئاوييەکان
سەرلەبەرى سېلە سرگەکانى گیانى دەبوونە ماسى وردىلە و
خۆيان دەخستە نیو ئاوى نادىيارىيەکانى عىشقەوە
وهکو باران ئامىتەئى ناخى وشكىيەکان بۇو
کەوتە ميان چاوه‌دىرى بىبابانه به دالغەکان

گۆرەكان

لەزەتىكى بىتانوپۇ، لە كەندالى مەوداكاندا ونى دەكات..
تەمەن گەيشتۇتە ناو وىستگاي تارىكايى،
رې لە هەنگاوهەكان دەگرى
خۇي ئاودىيۇو خەونىكى دەريايى دەكاو
سۈلەكانى بۇ شەپۇلە شەيتانىيەكان دىلىتەوە
نا كەفە مىھەرەبانەكان هەنگاوه نەگەيشتۇوهەكانى
بۇ كەنارىكى جاۋىدان بگوازندوھ
ناكۆ ئەويش بە كىيونشىنەكان بلىت
بىمبەندوھ ئەو مەملەتكەتە سەرابىيەي
تەمىكى رەش، پىشوازى ئەو تەرمە ئاوبىيانە دەكات
كە لە ئىيۇ رۆحى دەريادا دەبنە شەپۇلى راپردوو

مانگ، هيشتايىش ھەر سەروھرى شاد و بەكەيفى رۇووی ئاسماڭ
شەمشەمەكان، لەزىر بالە تەنكەكانيان سەداداكان دەشارنەوە و
بسکى چىكىنە گەرەلاوۇزە قەتىسىەكان دەئالۆزكى
لمى وردى دەنگە سپىيەكان، لەسەر عەرشى كازىيۇھەداھەلەنىشىت
دەلىي شەھەوتى نەبراؤھى تەننیايىيە

نەفرین

بى رەھەند و پىر لە قەلبەزەرى وەلام بىت
بەلام، سىېبەرىيکى جوانە،
دەيھەۋى ئاگايىھەكمى ساپىتە لەسەر شتەكاندا دابىت،
شتە گەورەكان بخاتە نىيۇ جۆلانەشى شكاۋى زەردەخەنەكان
بەلام، سىېبەرىيکى جوانە،
چارەنۋوسى نەفرىنى پرسىيارەكانە و
جاربەجارىك، بى ئاگايى ناخى دەتەقىيىتەوه

بەلام سىېبەرىيکى جوانە،
وەك خودايىك دەيھەۋى بى كىنه بىت
داوينى مىھرىيچىنى و زەرگەشى بەخشىندەيى بىت
وەك ئەفسانەكانى دويىنى پراوپرى سەرسامىي بىت
وەك رازە ئەلماسىيەكان ئاۋوسرى بى به پرسىيار و
وەك ئۆقيانووسە مەنگەكان، بى ناخ و قوول،

چوراوجه

له ئەندىشەي بە گول ئاشنای زاپولەيەك
له ئەفسوتى بۇونەوەریېكى ناوازە
نۇورى سرووش ھەلەدەھىنجى و
بە بالايدا گشت شىعرە ھەلزناوهەكان چۆراوجەيەك ھەلەدەبەستن
كەلکەلەي لاسار و ماندووى پەيىقەكان، بۇ ھۆنراوه دەدزىت و
لەگەل راموسانى بادا
گەللىي لەبىركرابى زەردەپەر كلپە دەگرى و
باڭەفرەي زوولالى ئەرخەوانەكانى ئەودىووئى تارىكاىي
رەنگەكانى نىيۇ دلى كەزىي دەكەن و
ئاسوپىش بۇ خۆي دەپ فېنى

خەونەكان كاڭى ھېمنىي فرى دەدەن
دىچامەي رەنگى مەلۇولۇن
خۇ دەپۋىشە بەر نەمامى دارستانەكانى ھەلدىران
تەتەرە ھەورىېكى سىست و ئاسۇجەيەكى ئىواران
نا ھەتەرى نا چار ھەلدىت، لە دونيايەكى تر دىيارن
لە خەندەي ژاكاوى وەرزىك

شويڭىن

ورده شادىيە جوانەكان پەرت دەكات و
كەنەفتى و شەكەتىيە ژالەيىەكان جى دەھىلى
ئەويش لە شويىنى جارانى خۆى وەستاوه و
لە سۆراخى كىلىكى تۆز و خۆللاوى
پېشبرەكىانى جارانى لهنۇو ھەورى راپردوو كۈزاونەتمەوه..
دەيھەوى، بەبى درەوشەي لاسارى گلکۆيەكى ناو تارىكايى
سەرباختە سەر مەرمەر ئارامەكانى ئايىندە و
شويىنىكى دەساژۇرى ھەبىت
ناوى ماندۇوى لەسەر گەردە رۇوشاؤەكانى بنووسىت

رۇوخسارى نىو سالە ھاوسىكىانى خەزان، گولە بىرەنگەكانى كازىوه
دلۋپە ناوادەكانى تارىك و رۇون
ئەو رېچكە هاتتوو نەھاتەي سەرنویشتى ھەنگاوهكان
رۇدە چنە نىو دەسپىكى كۆتاپىيەكان
چى دەيخاتەو بەر دەروازەي ئەو ناوهداپىيە بىچۈونەي
درەختى زىيندەگى تىايىدا رەنگى بەھارى گىرتۇو
ئەم زەممەنە بۇ كۆ دەرۋات

253

تايستانىك

لە ئۆقىانوسى چامىدا غەرق دەبى

254

کاپیتان

دەرگای کاپینه تەنیاکەی خە دادەخات
نیگەرانىي خۆى دەبەخشى بەمېھرى ئاو
دوا ھەناسەي وەكۆ بالى نەورەسەكان
تىكەلاؤى گيانى شەپۆلەكان دەبى

رېشى چەرمۇوی دەكەويىتە نىيۇ باوهشى كەفەكان و
وەكۆ ئەوهى لە بۆتەي ئاو وىلداشەكەي وۇن كردبى
چاوهكانى ويىنهى ئاسۇ لازىوهەدى ھەل دەگەرېن

پېرىڭىز

كۆختە ئالتۇنیيە دوورەكەي
لە راپردوو سەقام گىرە
ھېلە سىحرىيىەكانى دونيا
لە رۇوخساريدا حەشار دەدات
دەستە پايىزىيىەكانى
بەگشت سەربەوردىيىەكانى گىتى خۆيان دەگەيەن
بەلام يادوھرىيە غوبارىنە تارىكەكەي
ناقە ئىرسى ئەو زەريما كەللە شەقەيە
كە لە نىيۇيدا زىندۇيىتى خۆى جى ھېشتۈوه

پاپور

له ئاپوره‌ي شلھزادى ئاوه‌كاندا فرچك دەگرى
دۆلفينه‌كان، بەمەكرەوە چاوشاركىي لەگەلدا دەكەن
ئاسوئى زەنگيانه‌يى جەمسەريش
لەگەل هەتاوى مەلۇول دا خۆشى دەھوئى
جۇلانه‌ي بەرزى شەپۋلان
گۈزى كەفين دروست دەكات
له ئامىزىيا، تەمەنى كورتى بىئۆقرەيى بەسەردەباو
له نىو عەشقى جەستەي ئاودا نوقۇوم دەبى

دلدار

له هەلکشانه نەرمەكان دېتەپېشى
دەزانى ئاو
قەرارى چارەنۇوسە شىنەكەي ئەھى داوه
رەگى بى دوايى دلەكەي
دەخاتە نىو قامكەكانى و
بە كەفى سېپ و بىگەردى تىكچەرژانەكان دەيىھەخشىت

کەمانچە

شەپۆلى ئاو دەينووسىت و
خامەي خەواللۇوي ئەستىران رەسمى دەكات
رەگى تەنها لە ناخى ئاو قوول بۇوهتەوە
وھك درەختىكى بى منەت
گەلارىزانى ترپەكان پشت گوئى دەخات
رىشەي لە دەروننى شىنى ئاوهكانە
بۇيە وھك پەھسىلەكان
بەسەر ئاسمانى خەزاندا گۈزەر ناكات
دەكەويىتە ژىر بارانە ناوهختەكانى ئەودىيى ئەپەدىيەت

ژىيەكانى، ماندوو بۇون بە ئارام دەدەن
بە دەستى شىنى رانەوهستاوىكى زۆر زۆر شەكەتەوە
دوا سىمفونىيا دەكاتبەر ئەو سىيانەى
تەنها شەپۆل رېڭا بىز بۇوهكانىيان كەشف دەكاو
هارمۇنىيائ ئۇخىز دەبەخشى
بەو دىدە بى پىلۇوانەى
دەبنە دەرگاي بەھەشتىكى بى تزووسكە

عەشق

عاشق

دلى دهريای كرد به كىلگهی عهشقىكى تر
پەنجهكانى

له جەستەي شەپۆلەكاندا بۇونە ماسىيى داگىرساۋ و
ليوهكانى مۇو چىركەيان لە ناخى دۈلفىنەكاندا ھېتايىھ جوش
با دەستە پە مىھەرەكانى واز لە سەمای خۇيان بىن
لەسەر رۇحە ئارامەكان ھىچ نەترسى
ئاو لەگەل خۆيدا دەيباتە كۆختەي جوانى

پەرىيىھ نەمرەكانى دەريا
ئاھەمىشە ئاوىنەكانى قۇوللائى
ويىنەكانى لەسەر دلىاندا ھەلۋاسن

بەيانىيەك

چاوهەرۋانى ئەفسانە زىندۇوبىتەوھ

هەممىشە

درزىكى نەرم لە رۇوۇ مەخمۇریي تىپامان و خۇون كىرىن
كنا چەكانى ئىپر ئاسق
غەمبارىيان لە دەربارى وەنەوشەكان، جىڭىر دەكىر
دەنگە سەلار و تۆخەكان، فەرمانى باالا و گەنگى شاھانە بۇون
ھەلەدە وەرینەسەر زوقمى نېيۇ شەقامە خالىيەكانى خۆلە زەردە
جووپىك رەۋەندى سەرەرۇ

بە كەوشەمى خۇى، سامال شىنايى دەرەۋاشاند
شەقامە كز و تەنباگان،
ھەنۇي زەردى دارەكانيان ئاواي باوهشىان دەكىر د
تەمەكان چىرەبۇونەوه
دەبۇونە ساتىك، دلۇپەيەكى كاژوواڭ، دوور گەيەكى لېكترازاو

له نیو باوله رهشه کاندا

نیگه رانی هیلانه که ونارا کانیان حه شار دهدا

یه کیکیان دهیروانی بیه ئه و باله هار مونیانه

لهودیوو دورگه پرته قالیبیه کانی هه ته ر بزر ده بون

ئه اوی دیکه یش.

وهک دیدیکی بی پاساوی نیو چوار چیوه شه فافه کان

سهرنجه تهم گرت و وه کانی

له بھروکی ئالو و دهی هه میش ده دا و

ئیستای خوی ده دوز بیه وه

کتیبی خوش ویستى

قده متھری بھرھەلداي خودى ويلى ده کات
خهونه کانی نھینی بیه ئه فسو ناوی بیه کانی شهون
ئه بجھ دیبیه تى ده ره وھی جاویدانی، گەلای ئه و نھ ماما نه بیه
که هه میش سه قام لەناو پاییز ده گرن
نوغرۇ بیه کان ده خاتە ژیز سېبھری دره وشانه وھ

رٽهایی

دەیووت عومر ئەفسانەیی و بى دوايىيە
دنىاي ئالۆز، رەھەندەكان، كەوشەن و ساكارىي پى دەبەخشىن
دەيوىست لەرىي بچووڭ كەندەوهى تارىكىي ئەم جىهانە
ئەفسانەي بەپىتىي زەمەن ھەلائىسىنى
بەرمۇرى تراوگە جوان و رۇشىنەكان
بە حەسرەتى توندوتىزى ھەنگاوهەكان پېشىكەش بکات
شەھەزادە خەيال چەمۇوشەكان بىنى

داوهەتنامە بە ژىلەمۇي ئايەتەكانى دلدارى دەبەخشىت و
زارۇلە بى روناكييەكان
لە پايىزى تولازىي دوورەخاتەوە و دەياندات بە ئاوىنە لىلەكان
بە خۆي دەلىت با نكۈولى لە رۆحە زېرەكەم نەكەن
لە تانۇپۇي شىعرەكانى ئايىنەدا
غەوارەيى، نەبى بە شەپۇلى بەرجەستەي
نېۋەتەي سەرشىتىيە زەبەندەكانى ھەلكردن

شەوانى دل پىسى و نەفرەت

لە ھەنگۈينى ئارەززووھ فرييودەرەكان ژاوه بىھن

بەلام ئىستا، دونياي دويىنى زۇر كشاوه

تەمەنپىش كاژى توللازىي فېرى داوه

گەڭلى ھەناسە ھەلۋەریووھەكان كۆدەكتەھوھ

لەزەت دەخاتە چارۆكەي پۇوكى ساتەكان و

رەھايى دەدات بە نىگا دەستەمۆكان،

ئا ھەللىھى جوانىيە ناوهختەكانى ئەم كورتە عومرە ھەلمۇن

ئا رۆپچىنە نىو بىخەكانى ئايىنده، شانھى ھەنگۈينە زەردىھەكان

ئەستىرە

خۇي خستە نىيۇ بوشايىيەكان و ديار نەما،
چاوهەكانى بەر رۇزىنەي ھەتاوى بىددار كەوتىن و
لەناو بۆتەي كۈزانەوەدا راكسان
عەشق رەنگەكانى تىشكى
لەگەل ترپە چەتونەكانى ئاوزىينىڭدان ئاوىتەكرد
ھىيندە لەگەل نقووم بۇوندا كەوتە سەما

شيقڙنى نهوره سهكان فرييوويان داو

بهره و مراويييه سپى و بهرده داگيرساوهكانى

دوروگه پر تمههكان برديان

ئيرهبي

بهياقووت و شيلانه تيسكنه دهست پينه گهيشتووهكان برد

چاوهكانى بىگه ردىر له كلووى بەفر كەوتته خوارى

له روشنايى خۆي راپسكاند

دونيای ئيواره پر غوربەتكانى ئەمازۇن دەورهيان داو

وهنوزهكانى هەلۋەراند بەسەر درەختى خەونەكان

بەيانىيەك

بەيانىيەك، دیوارهكان دەكريندهوه
هاتوو تۈويشەبەرەيەكى سەرابىيە
پەوهەندىيەك، ئاقارەكانى ناولەپى
شەپۇلى بىيگەردى وخت دەرنندهوه
له دارستانى غوبار رادەمېنى
چۈن له نەخشەي هەنگاوهكان دالىدە دەگرن
ھەتھرى نەوين جى پىي خەونە كىويلاھكانى هەلەدەگرىت

کات لهبارى سىبەرەكان ده چىت و
عەشق لە درەختى خويىنەگەي ھەلددەوەرىت
بەيانىيەك، سەرنجەكان لە ناخى ئاو ئۆقرە دەگەرن
كە ئاوى ناكۆتايش كەفى ميراتىيەكانى راپردووى كۈركەدەوە
شەپۆلەكان ھەلپەيان بۇ دلى بىردو بىو بە خاوهنى قووللىي

تۈورەيى

لەنگەرى ئاسۇي بى سرهوت
بەندەرىيىك لەسەر كەنارى سەفەردا، بەجى دەھىلىت
وەرزەكان پەنگن ھەلددەوەرىتىنە سەر پاكردىنەكانى عمرى مەلۇول
پەنگى ئەوبەرى تەممەكان، تخووبىيىكە تراوگەيى
بەسەر كىشىۋەرى لەزەتدا ئاسەوارى بەجى دىلىت

مهنzelگا

چهند سالی دی،
هەنگاوی سەخى دەکەيتە قوربانی رېگا ئالۋە نادىارەكان
چاوهەرپوانى فريشتهيەكى گەپىدەيت
لە ئۆقيانووسى تىڭقۇراوى دىزىوييە بەردەواامەكان
دەستى لەرزۆكت بىرىت و بىتابە ئەودىيۇو غەمەكان
چەند سالى دى، رابردووه زۆر قۇورسەكان حەرفى رەشن
لەسەر بەقىرى تازەي لاپەرە جوانەكان پەرشىيان دەكەيت

گۇرانىيە كۆنەكان، ناكەونە سەر شىنىايى دەريا چەى مەستىيى
خەنە لەودىيۇو ئاوزىنگەدانى جوانىيەكاندا خۆى دەنېزىت
ئەھرامى لە دايىك بۇونى خەونە لەبارنە چوووهگان
بۇشايىيەكى جوانكىيلە
دەبەخشىنە مىھرى برووسىكەيەكى چىلىنى مندالانە و
ئاپەشىنى رەنگى سىقىددەرەكانى شىتىيى دەكەن

پیّrst

5	* پهنجهره کانی ئارابخا به بیوی ئاسماندا ئاوه لا نابن وە
49	* کتىبى مندالى
71	* بۆشاییه جوانه کان
87	* وەکو ئەوهى پىر ھاتىتىه دنياوه
111	* پياویلک لیوانلىق لە خون
129	* تو، ترووكە يەكى درامىت
145	* لە كۆلانه دوورە کانى نەگەرانە وەدا وىستىك
169	* بالىندە کان قەت ئاسمان لەدار ناكەن
187	* جىئىت دەھىئم تا ھەميشە بۆت بگەرپىم
211	* دەپىم بلى بۆچى مەنفا جىڭاى خۇ دۆزىنە وەيە
235	* زيانى كتىبىك نىيە دووبارە بىخويىتىو
253	* تايىتانيك لە ئۆقىانووسى چامەدا غەرق دەبى
262	* بەيانىيەك چاوه پوانى ئەفسانە زىندىو بىتەوە

كونه پەپووه کانى بىّدارىي بەرھەلداي ناو كات دەكەيت و
 لە ژىر سمى كازىيە راکردووه کاندا ون دەبن
 چەند سالى دى، سىرە لەپەردەمت دەگرى،
 ئايىدەکان تىدەپەرن
 دەكەونە كىشىوھرى وردى غوبارە هەمل نىشتىووه کان و
 ناتوانى پەريان پىا بکەيت
 چەند سالى دى، چاوه پوانى ئەفسانە زىندىو بىتەوە و
 نا مەنzelە نادىيارەکان
 بىتخاتە سەرپىشتى بىّگەردى سەراب و
 لە نىو بەرامەي ئەلھادا خۆت ون بکەيت

۲۰۱۱		دانان عسکر	کوئیدار	ململانی له گلن پرسیاردا	۱۲۴
۲۰۱۱		سواره نهمه دین	دھق	ئۇ نامانىھى بۇ پېرىيەتى حقۇق دەپانلىقىم	۱۲۵
۲۰۱۱	ترجمة: المفدىس محمد حسين رسول	صباح رەنجدەر	شعر	عام الصقر	۱۲۶
۲۰۱۱		عەبۇلا سىليمان (مەشخەن)	چەند دەقىكى شاتقىسى	پاڭشان لە تەننىشت تارمايىن نېشىتمانوه و	۱۲۷
۲۰۱۱		سەردار زنگىنە	مجموعة حوارات	لقاءات تحت أشعة الحرروف المشرقة	۱۲۸
۲۰۱۱	ئازاد تەجىم		كۆمەلە چىرۇك	دزەكان	۱۲۹
۲۰۱۱		د. فۇئاد رەشيد	رەختەنە ئەددەمىي	پۇپۇرلىكى رەختەنە يى	۱۳۰
۲۰۱۱		جەمائل كاكە و ميس	خۇيىنەنە وەرى بىيىست	كتىپ	۱۳۱
۲۰۱۱		سەلمان شىيخ بىرتىنى	كۆمەلە چىرۇك	لە سۆاخى عېشىقدا	۱۳۲
۲۰۱۱	و. لە تۈركىيە وە:		لىتكۈلىنە وە	عومەر سەيىھىدىن	۱۳۳
۲۰۱۱		ھىمداد شاهىن	لىتكۈلىنە وە	محەوى ناسى	۱۳۴
۲۰۱۱		حەممە كارىم عارف	نۇقلۇت	بەيداخ	۱۳۵
۲۰۱۱		ئا: بەكر دەرىۋىش	كۆمەلە بەرەھم	زايەلە ئاوهسېپى	۱۳۶
۲۰۱۱	و: بورهان ئەحمدەر		پۇمان	بازارى ناوخۇبى	۱۳۷
۲۰۱۱	و: لە رووسىيە وە		وەركىپان	فلاديمير سېمئونە قىچىغ قىسىتىتسكى	۱۳۸
۲۰۱۱		ئازاد عەبدولواحىد	چىرۇك	پەنجاره بچووكە كان	۱۳۹
۲۰۱۱		حىميد خالىد كەرىم	زمانوانى	چەند بوارىكى زانستى زمانوانى كوردى	۱۴۰
۲۰۱۱		چىنور نامىق	چىرۇك	گەبانوھ	۱۴۱
۲۰۱۱		حەممە مەنتك	لىتكۈلىنە وەرى ئەددەمىي	لە مەدرەسەئى نالىيدا	۱۴۲

نه و کنیب و بلاوکراوانه‌ی لنقی که رکوکو کیت نزووسه رانی کورد پاش کونفرانسی نازادی به چاپی گه یاندوزن جگه له گوشواری گزندگ که مردوگان مانگانگه درده جست

ردیف	نام و نکات	نحوه ارائه	محتوی	تاریخ انتشار	سازمان ارائه دهنده
۱۰۸	خویندن و هدایت از خود	خطاب	خویندن و هدایت از خود	۲۰۱۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۰۹	هزار متنی کاتی فیری عوون	شعر	هزار متنی کاتی فیری عوون	۲۰۱۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۰	تهدیه شعر و وشه	لیکلینین و هدایت	تهدیه شعر و وشه	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۱	۱۱ نامه سوزن داری	تیکستی دلداری	۱۱ نامه سوزن داری	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۲	دانای کوتخا شه و کت	رقمان	دانای کوتخا شه و کت	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۳	سمای روح	کورته چیزیک	کورته چیزیک	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۴	سلیکوک هولکلیر هاشتم	رقصان	عه بدللا سه پاج	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۵	خراز و شنه بیان	شعر	غازی رهشید زه نگنه	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۶	برزوئته و هوانگ و شاعرانی حفتا و	لیکلینین و هدایت	د. هیدماری حوسین	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۷	ناآبوبونی چه سته له دلنا	شعر	ستار محمد	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۸	د هرگاکان	کچیزیک	خلالد م جیج ف تحوالا	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱۹	تمنیا له بدر معاشه که یه	کورتیله چیزیک	به کفر درویش	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۲۰	گه شه کدنی زمانی مندا	زمانی مندا	و: د. تازاد باخوان و		سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۲۱	له لوونتی هندبی نه آمانو و	لیکلینین و هدایت	علوم رعلی شه ریف	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۲۲	وازیه کاتانی رهشه گوم	رقصان	کاکه مه بتوانی	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۲۳	شاری لغه م تاویسبو	رقصان	سالار نیسماعیل سه من	۲۰۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی

١٤٣	تۆخەمەکانى بىيـهـەنگى	كۆمەلە چىرۆك		و: ستار شىخانى	٢٠١١
١٤٤	ئۇھەتىوهى نابېت بە پىاوا	چىرۆك	عەزىز نەسىن	: و عەبدولساتار	٢٠١١
١٤٥	چۈن و چى بۆ مەنداز	لىتكۈنىنەوە	لەتىفەلەمەت		٢٠١١
١٤٦	چۈن و چى بۆ مەنداز	لىتكۈنىنەوە	لەتىفەلەمەت		٢٠١١
١٤٧	مەصطبە وحىدە ئامام القلعة	دراسة	فابرق مصطفى		٢٠١١
١٤٨	في الشعر الـكـرـدى العاصر	دراسة	هـشـامـ القـىـسى		٢٠١١
١٤٩	كتىبى بۆشاپىـهـ كان	شـيـعـرـ	ئـهـدىـبـ نـادـرـ		٢٠١١

